

Sisällys

Siirtolaisuusinstituutin toimintakertomus vuodelta 1980

Activities of the Institute of Migration - 1980

Varpu Lindström-Best

The Impact of Canadian Immigration Policy on Finnish Immigration, 1890-1978

Kanadan siirtolaisuuspolitiikan vaikutus suomalaisen siirtolaisuuteen

Altti Majava

Maailman siirtolaiset

Migrants: A Global Review

Olavi Koivukangas

Australian siirtolaisuuden tutkimus

Scandinavian Emigration to Australia
A Research Project

Tiedotuksia

Siirtolaisuusasiain neuvottelukunnan mietintö V

Svenska Emigrationskommitténs betänkande

Pakolaiskomitean mietintö

Julkisen työnvälityksen merkitys

Ruotsiin muutossa

Tapahtumia Värmlannissa

Siirtolaisuusinstituutin kirjastoon saapunutta kirjallisuutta

Publications received

SIIRTOLAISUUS MIGRATION

1981

2

SIIRTOLAISSUUS – MIGRATION

8. vuosikerta, 8th year

Siirtolaisuusinstituutti—Migrationsinstitutet

Päätoimittaja
Editor Olavi Koivukangas

Toimittussihteeri
Assistant Maija-Liisa Kalhama

Toimituskunta:
Editorial board:

Siirtolaisuusinstituutin hallitus
Administrative Board
of The Institute of Migration

Aikakauslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa
Tilaushinta on 12 mk/vuosi tai 15 Rkr,
irtonumero 3 mk.

Tilauksen voi suorittaa maksamalla 12 mk
Postisiirtotilille TU 495 90 - 3.

SIIRTOLAISSUUSINSTITUUTTI MIGRATIONSINSTITUTET

Piispankatu 3
20500 Turku 50
puh. 921 – 17 536

Henkilökunta:

Olavi Koivukangas, Ph.D., johtaja
HuK Maija-Liisa Kalhama, toimistosihteeri
Yo.merk. Seija Albrecht, toimistoapulainen
Ekonomi Ritva Vehniäinen, kirjanpitäjä
VTM Kai Lindström, symposium-julkaisun
toimittaja
VTM Arja Munter, tutkija
VTL Ismo Söderling, tutkija
VTM Simo Toivonen
HuK Eija Suna, näyttelysihteeri
Valokuvaaja Kari Lehtinen

Valtuuskunnan pj.
Prof. Jorma Pohjanpalo
Hallituksen pj.
Prof. Vilho Niitemaa

SIIRTOLAISSUUSINSTITUUTIN HALLITUS ADMINISTRATIVE BOARD OF THE INSTITUTE OF MIGRATION

1981

Toim.joht. Tauri Aaltio
Toim.pääll. Alec Aalto
Prof. Erkki Asp
Hall.siht. Fredrik Forsberg
Prof. Lars Huldén
Neuv.virkamies Juhani Lönnroth
Varatuomari Jukka Mikkola
Prof. Vilho Niitemaa
Tutk.lait.joht. Aimo Pulkkinen
Doc. Tom Sandlund

Suomi-Seura r.y.
Ulkoasiainministeriö
Turun yliopisto
Opetusministeriö
Helsingin yliopisto
Työvoimaministeriö
Turun kaupunki
Siirtolaisuusinstituutti
Väestöliitto
Åbo Akademi

Kansikuva:

Oulaisissa v. 1864 syntynyt August Laukka saapui purjelaivalla Australiaan v. 1889. Vaimo Margaretha saapui kolme vuotta myöhemmin kolmevuotiaan Matts Augustin kanssa. Laukka oli ensin metsä- ja tietoisä, kunnes v. 1906 hankki maata Narrominesta Uudesta Etelä-Walesista omistaen lopulta 3000 eekkeriä. August Laukka kuoli v. 1938.

Cover:

August Laukka born at Oulainen, Finland, arrived in Australia by a sailing ship in 1889. Wife Margaretha and three years old son Matts August arrived three years later. Laukka worked first in timber getting and railway construction until in 1906 he settled on land having finally 3000 acres. August Laukka died in 1938.

Siirtolaisuusinstituutin toimintakertomus vuodelta 1980

Siirtolaisuusinstituutin tarkoituksena on edistää siirtolaisuuteen ja maan sisäiseen muuttoliikkeeseen liittyvää tutkimusaineiston keräystä, tallentamista ja dokumentointia; suorittaa ja edistää siirtolaistutkimusta, julkaista siirtolaisuutta koskevia tieteellisiä tutkimuksia ja esityksiä sekä kehittää yhteistoimintaa ja työnjakoa korkeakoulujen ja muiden tutkimuslaitosten ja alan yhteisöjen kanssa. Edelleen instituutin tehtäviin kuuluu informoida ja koordinoita siirtolaistutkimuksesta ja siihen liittyvistä kysymyksistä kiinnostuneita eri tahoja sekä kotimaassa että ulkomailla.

Siirtolaisuusinstituutin vuoden 1980 toiminnassa on ollut korostetusti esillä muuttoliikkeiden ja niiden tutkimuksen seuranta, koordinointi ja tiedottaminen. Kansainvälistä yhteistyötä tapahtui kaikilla toiminnan sektoreilla. Instituutin merkitys muuttoliikkeitä seuraavana ja tutkivana laitoksena on korostunut entisestään, ja odotukset sen valmiutta kohtaan ovat jatkuvasti kasvaneet.

Tutkimustoiminta

Siirtolaisuusinstituutissa on vuodesta 1978 alkaen tutkittu Suomen ja Ruotsin työvoimaviranomaisten rahoittamana työnvälityksen merkitystä Ruotsiin muutossa. Tutkimus valmistui vuoden 1979 marraskuussa, tällöin kuitenkin haluttiin vielä tehdä syventävää analyysii lähinnä maastamuuttaneiden olosuhteista Ruotsissa. Tähän syventävään ana-

lyysiin saatiin rahoitus Suomen työvoimaministeriöltä. Projektin tutkijana on toiminut VTM Arja Munter. Lopullinen raportti luovutettiin työvoimaministeriölle maaliskuussa 1980 ja se tulee ilmestymään työvoimaministeriön Siirtolaisuustutkimuksia-sarjassa. Ruotsin työmarkkinaministeriö on käännätänyt raportin lyhennettynä ruotsiksi omaa käyttöään varten.

Läntisen Uudenmaan muuttoliiketutkimus käynnistyi elokuussa 1980. Tutkimukseen osallistuivat Läntisen Uudenmaan Seutukavaliiton alueella olevista kunnista Hanko, Tammisaari, Karjaa, Pohja, Tenhola, Inkoo ja Siuntio, jotka myöskin rahoittivat tutkimuksen vuonna 1980. Kaikki tutkimuskunnat ovat kaksikielisiä, joita siirtolaisuus erityisesti on rasittanut viime vuosina. Tutkimuksen tavoitteena on pyrkiä löytämään keinoja siirtolaisuuden ja epätarkoituksellisen maassamuuton ehkäisemiseksi. Projektin tutkijana toimii VTM Arja Munter.

Siirtolaisuusinstituutin johtaja Olavi Koivukangas on jatkanut Suomen Australian siirtolaisuuden tutkimusta. Kertomusvuonna valmistui kansalaistamisasiakirjojen pohjalta laaditusta tutkimusaineistosta ATK-tulostus, jonka analyysi käynnistyi syyspuolella.

Maassamuuttajan muotokuva ja sopeutuminen-tutkimusprojekti käynnistyi tammikuussa 1980 valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan rahoittamana ja yhteistyössä tilasto-

keskuksen ja työvoimaministeriön kanssa. Siirtolaisuusinstituutin osuutena on selvittää muuton syitä ja seurauksia sekä itse muuttotapahtumaa. Projektin tutkijana toimii VTL Ismo Söderling. Tutkimusprojekti on kaksi-vuotinen. Kuluneena toimikautena tehtiin varsinainen pohjatyö; kirjallisuuteen tutustuminen, ATK-tulosten valmistelu ja tulostus sekä aloitettiin analyysien teko. Kertomusvuoden aikana käynnistyi tutkimusprojektin aineiston pohjalta kaksi osaprojektia, joista toisen "Keskuspakoinen maassamuutto" on rahoittanut Turun yliopistosäätiö. Marraskuussa käynnistyneessä työvoimaministeriön rahoittamassa osaprojektissa tutkitaan maassamuuttoa työvoimapolitiikan kannalta. Tutkimus valmistuu 1981. Tutkijana toimii VTM Jouni Korkiasaari.

Lausunnot

Siirtolaisasiain neuvottelukunta pyysi 17.3. päivättyssä kirjeessään lausuntoa Siirtolaisuusinstituutilta tämänhetkisestä siirtolaisuustutkimustilanteesta ja tutkimustarpeesta sekä siirtolaisuuteen liittyvän maassamuuttotutkimuksen nykytilasta ja tutkimustilanteesta. Laajassa lausunnossaan Siirtolaisuusinstituutti kartoitti suomalaisen siirtolaisuuden tutkimustilanteen kohdemaittain ja lisäksi myös maassamuuton osalta. Siirtolaisuustutkimuksessa todettiin runsaasti aukkoja. Tutkimustarpeen ja tutkimustilanteen kartoittamisen vaikeutena on se, ettei ole käytettävissä tietorekisteriä, jossa ilmenisi tutkimuksen aihe, käsittelytapa, tutkimusajankohta, aineisto ja tärkeimmät tulokset. Lausunnossa korostuu myös siirtolaiskysymysten monitahoisuus, sekä mm. se, että kytkennät siirtolaisuuden ja maassamuuton välillä ovat usein jääneet liian vähäiselle huomiolle.

Seminaari- ja kongressitoiminta

Siirtolaisuusinstituutti järjesti kuluneen toimikauden aikana kaksi seminaaria:

– Kveeniseminaari pidettiin 9.-10.6.1980 Rovaniemellä. Seminaariin osallistui yhteensä n. 110 henkilöä Suomesta, Norjasta ja Ruotsista. Seminaari järjestettiin yhteistyössä Lapin kesäyliopiston kanssa. Alustajiksi oli kutsuttu asiantuntijoita kaikista kolmesta maasta. Seminaari päättyi loppuistunnonaan esittämään työryhmän perustamista, johon tulisi edustajia kaikista kolmesta pohjoismaasta. Työryhmän tehtävänä olisi jatkosuunnitelmien tekeminen kveeneihin kohdistuvan tutkimuksen edistämiseksi. Seminaarissa todettiin, että kveenejä on erilliskysymyksissä jonkin verran tutkittu, mutta yhtenäisesitys puuttuu. Siirtolaisuusinstituutin ensisijaisena tavoitteena on julkaisun toimitaminen kertyneen aineiston pohjalta.

– Muuttoliikesymposium 1980 pidettiin Turussa 19.-21.11.1980. Tarkastelun kohteena olivat maassamuutossa vuoden 1975 jälkeen tapahtuneet muutokset ja niihin liittyvät seurausilmiöt. Teemoina olivat muuttoliikkeen uudet suunnat, aluerakenne ja yksilö, ympäristön laatu, maassamuutto ja yksilö sekä maassamuuton ohjaus ja yksilö. Lisäksi pyrittiin tarkastelemaan missä määrin vuoden 1975 symposiumin esille tuomat asiat ovat toteutuneet sekä kartoittaman tämänhetkistä tutkimustilannetta. Symposium oli tarkoitettu puheenvuoroksi muuttoliiketutkimukselle, suunnittelijoille ja päätöksentekijöille. Se rakentui yleisalustuksille, joita kuultiin 20 ja ryhmätyöskentelyyn, joka tapahtui 11 ryhmässä. Osanottajia symposiumissa oli n. 180. Symposiumin alustukset ja keskustelut julkaistaan Siirtolaisuusinstituutin suomenkielisessä sarjassa.

Osallistuminen muualla järjestettyihin konferensseihin

The Multicultural History Society of Ontario järjesti Torontossa Kanadassa 28.-31.5.1980 kansainvälisen ja monitieteisen siirtolaisuus-tutkimusseminaarin, jonne oli kutsuttu instituutin edustajana johtaja Olavi Koivukangas. Kokouksessa selvitettiin ajankohtaisia tutkimusongelmia, korostettiin yhteistyön merki-

tystä tulevaisuudessa sekä neuvoteltiin Pohjois-Amerikkaan suuntautuneen suomalaisen siirtolaisuuden alkuperäislähteiden julkaisu-
luettelon laatimisesta USA:n, Kanadan ja Suomen yhteistyönä.

Näyttelytoiminta

Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen - Utvandringen från Finland till Sverige genom tiderna - näyttely avattiin Göteborgissa 17.5.1980 ja oli siellä esillä 2.11.1980 saakka. Näyttely on herättänyt Ruotsissa suurta mielenkiintoa, jota osoittaa Göteborgin katsojamääräkin, yhteensä n. 22 000 henkilöä. Göteborgista näyttely siirtyi Tukholmaan, jossa se avattiin Nordiska Museetissa 6.12.1980. Näyttely kuvaa valokuvien, tekstipaneelien ja erilaisin museoesinein suomalaista siirtolaisuutta Ruotsiin kivikaudelta nykypäiviin asti. Näyttely laadittiin asian-
tuntijoitten laatimien käsikirjoitusten pohjalta. Nämä käsikirjoitukset on julkaistu näyttelyjulkaisuna (ks. Julkaisutoiminta), joka antaa kokonaiskuvan Suomen Ruotsin siirtolaisuudesta.

Kveeniseminaarin yhteydessä oli Lappia-talolla Rovaniemellä esillä valokuvaaja Matti Saanion ja norjalaisen tukijan Einar Niemen valokuvanäyttely kveeneistä.

Dokumentointi, arkistointi ja kirjasto

Siirtolaisuusinstituutin arkistoon saatiin kertomusvuonna 23 lahjoitusta. Instituutin arkistossa on tällä hetkellä yhteensä 226 järjestettyä lahjoitusta. Näistä huomattava osa, pääasiassa kirjeenvaihtoa ja valokuvia, on saatu Floridansuomalaisten haastattelujen yhteydessä. Toimikauden aikana litteroitiin 35 haastattelua, purkamatta on vielä 74. Kaikkiaan järjestetty aineisto käsittää 70 kansiota, 5 taulua ja 176 kirjastoon siirrettyä julkaisua. Tämän lisäksi lehtileikekokoelmassa on 36 kansiota siirtolaisuutta ja muuttoliikkeitä käsitteviä lehtikeikkeitä.

Kirjasto

Siirtolaisuusinstituutin kirjastossa on pääasiassa siirtolaisuuteen ja muuttoliikkeisiin liittyvää aineistoa julkaisuina, painotuotteina, monisteina ym. yhteensä 1 611 nidettä, joista 552 on vuoden 1980 lisäystä. Osa näistä julkaisuista oli Turun yliopiston instituutin kirjastolle lahjoittamia kaksoiskappalaisia prof. John Kolehmainen lahjoituksesta Yhdysvalloista. Kirjastoon saapui toimikauden aikana 39 eri puolilla maailmaa ilmestyvää suomalaista siirtolaislehteä sekä koti- ja ulkomaisia aikakauslehtiä yhteensä 54. Toimikauden aikana on kirjastossa työskennellyt opiskelijoita ja tutkijoita päivittäin. Lainauskertoja oli 53 ja lainattu nidosmäärä 240 kpl.

Julkaisutoiminta

Kuluneen toimikauden aikana Siirtolaisuusinstituutin toiminta keskittyi tutkimustoiminnan aktivoimiseen, seminaari- ja kongressitoimintaan sekä Ruotsin siirtolaisuuden näyttelyn valmistamiseen. Kertomusvuonna ilmestyi kaksikielinen näyttelyjulkaisu:

Utvandringen från Finland till Sverige genom tiderna - Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen, toim. Olavi Koivukangas. Turku 1980, 100 s.

Instituutissa suoritettujen tutkimusten pohjalta ilmestyi artikkeli:

Söderling, Ismo: Muuttoliiketutkimuksen teoreettisista lähtökohdista. Siirtolaisuus-Migration 1/1980, s. 24-32.

Aikakauslehti Siirtolaisuus-Migration ilmestyi kertomusvuoden aikana neljä kertaa. Lehteen sisältyi yhteensä 144 sivua, 12 siirtolaisuutta ja muuttoliikkeitä käsittelevää artikkelia sekä runsaasti erilaista tiedotusta.

Toimitilakysymys

Siirtolaisuusinstituutti pääsi vuoden 1980 lopulla muuttamaan uusiin väliaikaisiin Turun kaupungilta vuokrattuihin toimitiloihin, os. Piispank. 3. Vasta nämä toimitilat antavat Siirtolaisuusinstituutille perusedellytyk-

set toimia sääntöjensä edellyttämällä tavalla sekä antaa henkilökunnalle kunnolliset työskentelymahdollisuudet. Samalla on vasta nyt luotu puitteet kirjasto- ja arkistopalveluille sekä saatu mahdollisuus asettaa esille v. 1976 rakennettu valokuvanäyttely "Suomalainen

siirtolaisuus Yhdysvaltoihin".

Siirtolaisuusinstituutti korostaa kuitenkin, että myös Piispank. 3:n tilat ovat edelleen väliaikaiset, nykyinen vuokrasopimus kestää vuoden 1985 loppuun.

Activities of the Institute of Migration 1980

Prominently in the forefront of the program of activities of the Institute of Migration in 1980 have been the observation of migratory movements, the coordination of studies of them and the communication of relevant information. This has been partly the result of the Institute's continuously expanding research activity. In 1980 a study was completed on the significance of employment services in emigration to Sweden, the project having been financed by the labor force authorities of Finland and Sweden.

The studies undertaken during the past year included a study on migratory movements in western Uusimaa province and an extensive research project known as "Portrait and Accommodation of the Internal Migrant", which has been carried out in collaboration with the Central Office of Statistics and the Ministry of Labor. On the basis of the material collected for this project, two subsidiary projects were started during the year of the report: one deals with the migrants moving out of the biggest Finnish cities in 1977-78 and the other with Internal Migration considered from the standpoint of labor policy.

In addition to the studies mentioned, research has been continued at the Institute on emigration to Australia.

The Institute of Migration organized two seminars during the year:

— The Kvaen Seminar, held June 9-10, 1980, at Rovaniemi, dealt with Finnish emigration directed to northern Norway and the intensification of research into this matter. Some 110 participants from Finland, Sweden and Norway attended the seminar. During the seminar, a photographic exhibition was held featuring the Kvaens — or Finnish settlers in the arctic coastal region of Norway — and their history; the pictures had been collected by the photographer Matti Saanio and the research scholar Einar Niemi. The papers read at the seminar and the discussions following will be published in the Institute's series.

— A symposium on migratory movements was held in Turku Nov. 19-21, 1980. Attention was concentrated on the changes that had taken place in migratory movements since 1975 and consequent

phenomena. The symposium drew 180 participants, and the papers read will be published in the Institute's together with the accompanying discussions.

In addition, the Institute participated during the year of this report in, for example, the international multiscientific seminar on migration studies arranged in Toronto, Canada, by the Multicultural History Society. At this seminar, topical research problems were considered, the importance of collaboration was emphasized and discussions were held on the joint compilation of a catalogue of primary source material on Finnish emigration to North America.

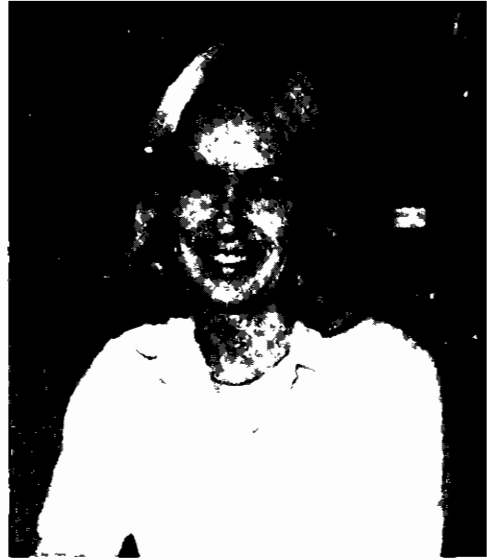
The task of the Institute of Migration is to make Finnish migratory movements known in different ways. The Institute has long felt to be deficient the history of Finnish emigration to Sweden, which needs to be mapped out along total lines. To help fill this gap, the Institute put together an exhibit, "Emigration from Finland to Sweden through the Ages." The exhibit traces Finnish migrations to Sweden from the Stone Age to the present day by means of photographs, explanatory panels and various museum pieces. On the basis of the material assembled, a publication was prepared: "Utvandringen från Finland till Sverige genom tiderna — Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen" (Emigration from Finland to Sweden throughout the Ages), edited by Olavi Koivukangas. Turku 1980, 100 pp.

The Institute of Migration received 23 donations of material to add to its archives during the year of the report, in addition to which its library received 552 publications dealing with emigration and other migratory movements. At the end of the year 1980, the library housed a total of 1611 volumes.

The Institute of Migration publishes a periodical, "Siirtolaisuus-Migration," which appeared four times during the year. The total of 144 pages included a dozen articles examining emigration and migratory movements from various sides as well as an abundance of other information.

At the end of 1980, the Institute of Migration was able to move to new premises. Address: Piispankatu 3, 20500 Turku 50. At its new location, the Institute finally acquired the space to work in the way called for by its bylaws and to provide its staff with proper working facilities.

THE IMPACT OF CANADIAN IMMIGRATION POLICY ON FINNISH IMMIGRATION, 1890-1978.

Varpu Lindström-Best is a Ph.D. candidate at York University, Toronto, Canada, where she is writing her thesis on the Finnish immigrant communities in Canada. She has published several articles on the subject and has recently edited the Multicultural History Society of Ontario's (MHSO) journal, **Polyphony: The Finnish Canadian Issue**, scheduled for fall, 1981. The photographs with this article are a sample of the over 100 illustrations in the forthcoming **Polyphony** and are courtesy of the MHSO. Much of the information in this article was gathered during the research for the Finnish Canadian Issue.

Ultimately the decision to emigrate is a lonely one. It is based on a multitude of factors which make each immigrant a unique case. Despite the many individual reasons, it is also possible to isolate general causes that affect the emigration-immigration phenomenon. The pattern of Finnish immigration to Canada is characterized by five distinct phases: the period before the First World War (1890-1914); the post World War I decade of prosperity (1920-1930); the depression (1931-1938); the Second World War (1939-1947); the post World War II period of selective immigration (1948-1978).

A combination of economic and political factors have shaped Canadian immigration policy. The government regulations on Finnish immigration to Canada have had a di-

rect impact on the timing, size and composition of the immigration. This impact, the changing nature of Finnish immigration from 1890-1978, and the combination of 'push' and 'pull' factors in their historic context, are the subjects of this paper.

Many excellent, detailed quantitative analyses and economic and political interpretations of the Finnish emigration phenomena have been published.¹ They indicate that most Finns who prepared to sail to the New World before 1930 anticipated better economic opportunities. They were often single, young, healthy and filled with optimism. Although many planned to return to their homeland, only about twenty percent ever did so - most became 'permanent' settlers in North America.²

Others emigrated because, dissatisfied with the political situation in Finland, they looked for a freer political climate in North America. This was especially true during the turn-of-the-century period of Russification and conscription. To many young Finns, North America was far more enticing than service in Russia's backward military forces. Yet others fled during and immediately after the turmoil of the Finnish Civil War in 1918.

The economic and political uncertainty, the changing social system of Finland where the bonds that had tied peasants to their farms were loosening, combined with improved communications and transportation networks, made emigration an acceptable and attractive alternative to a life plagued with uncertainties.

Canadian immigration policy during the first phase of Finnish immigration was basically free until 1895, and strongly encouraged during the period 1896-1914. Officially the policy was designed to bring in farmers and farmworkers to populate the West. At first, the Finnish immigrants seemed to be ideal settlers. Propaganda about Canada was circulated in Finland as early as 1883-84 when folder maps and pamphlets printed in the Finnish language were distributed by the Canadian Pacific Railway (C.P.R.).⁴ In 1893 the Office of High Commissioner to Canada in London authorized the printing of 30 000 folders to advertise Canada in Finland.⁵ The C.P.R. continued its recruitment in Finland during the 1890's through the medium of agents such as the Finland Steamship Company and newspaper articles.

Mine workers at Copper Cliff, Ontario in 1893.

After 1896 the Government of Canada intensified its solicitation of Finnish immigrants in both the United States, which had been the recipient of the first flow of Finnish emigrants since 1860, and in Finland. The following newspaper article, published in 1899, reflects the initial enthusiasm for Finnish immigration in people-hungry Canada:

Whatever amount of money may be asked for such a purpose ought to be cheerfully granted. Ships should be sent and every facility afforded these intending settlers, who should be settled en masse wherever may be deemed desirable. The Grand Duchy of Finland, is, we read, no longer acknowledged by the Czar, who thereby violates his oath to observe the ancient constitution of the country. Let the Grand Duchy be transferred, as far as the people can do it, to Canada. We need settlers, and no better could be found than this remarkable people. The Canadian patriot's work is before him in this matter. Up and do it!⁶

In 1899, the Canadian government sponsored five Finnish delegates to come and choose the most appropriate place for this anticipated mass settlement. The delegation chose the Red Deer District of Alberta, which was reserved for them on the condition that "not less than 4 000 souls (be) placed...in each year beginning next year, 1900."⁷ In 1901, a group of Finns responding to the C.P.R. promotion in the Northern States, reserved four townships near "New Finland" in Saskatchewan for Minnesota Finns.⁸

Despite the encouragement and help from the Canadian government and the C.P.R., the Finns did not turn out to be eager agricultural settlers. Many lacked the initial financing necessary even with the prospect of free land. Other were unwilling to make the longterm investment of time necessary to turn the bush into a self-supporting farm.

It soon became evident that, once in Canada, the majority of Finnish immigrants became wage workers instead of farmers. The pattern of Finnish settlement in Canada by province as calculated from the 1901 Census of

Canada shows half the reported Finns residing in Ontario. They were settled near large construction projects (Sault Ste. Marie), mining towns (Sudbury, Timmins, Kirkland Lake, Cochrane), railroad and lumbering towns (Thunder Bay) and urban centers (Toronto). The second largest province of Finnish settlement was British Columbia where Finns could be found in the Vancouver Island coal mining towns, logging camps and the urban areas such as Vancouver.⁹

Considering the money invested for recruitment of Finnish farming settlers, the prairies did not attract many Finns. The plan to settle Finns in the Red Deer district attracted only a few hundred settlers. Most of the Finns found in Alberta were in the hard-rock mining areas. This trend continued until the First World War which effectively interrupted the movement of immigrants until 1919.

The first phase of the Finnish immigration to Canada was characterized by a steady increase in numbers indicating that the promotional activities of the government and the C.P.R. had not been in vain. Up to 1891, for example, Finnish emigrants to Canada constituted only about 1 per cent of the total overseas migration. By World War I, the relative importance of Canadian emigration had increased to such an extent that it made 17 per cent of the total emigration from Finland.¹⁰

The second phase of the Finnish immigration to Canada (1920-1930) witnessed a high increase in the annual arrivals from Finland. During this period the government of Canada, responding to public opinion which feared the increasing number of industrial workers, established new immigration regulations. In 1922, immigrants from Scandinavia and Finland were restricted to: bona fide agriculturalists; bona fide farm labourers; female domestic servants; and members of the immediate family.¹¹

Travelling across the Atlantic was a frightening but also exciting experience for the immigrants many of whom were single and looking their fortune.

On the surface, the Finnish immigrants satisfied these requirements. Calculations based on the intended occupation reported by those immigrants destined to the labour force (therefore, excluding dependent women and children), show that during the fiscal year ending in April 1929, 3331 workers arrived to Canada. Of these, 44 % were "farming class" and 39 % "female domestic servants"; thus, fully 83 % appeared to meet the government criteria.¹²

When these figures, however, are compared with those of the intended destination a different picture emerges. Finnish immigrants, unlike the other immigrants arriving at the same time, did not intend to settle in the prairie farm-lands. 60 % of them, compared with 26 % of the average immigration, were heading to Ontario, while only 4 % planning to settle in the prairies (Manitoba, Saskatchewan, Alberta) compared to 57 % of the average immigrants. Quebec and British Columbia were also over represented in Finnish intended destination figures.¹³

It appears that the Finns were, to some extent, distorting their information to meet the government regulations. Soon the immigration branch was inundated with complaints from concerned Canadians. For example: "As a Canadian I desire to see this country go ahead...but not at the expense of bringing in Finns, or any other settler marked for farming when the real intention is to make miners of them, or even lumbermen."¹⁴ While Canada needed agricultural settlers, its mines, railroads and lumber camps depended on cheap immigrant labour, and the government appeared at first to be willing to turn a blind eye to, or even encourage, the importation of migrant workers.¹⁵

The Finns concentrated in the unskilled and semi-skilled jobs in Northern Ontario where they quickly gained a reputation for labour radicalism. In Finland, socialism, Social Democracy and trade unions were an accepted and recognized part of life well before

the First World War; but in Canada they were considered radical institutions. The insecure and unsafe working environment of the immigrants in Canada further convinced many Finns that "if you want justice in the country you must fight for it." Many Finns allied with Canadian socialist and communist parties while undertaking their own propaganda and educational programs at the Finnish halls.¹⁶

Eventually, the Canadian authorities expressed reservations about the desirability of the Finns because of their radicalism. The Finnish Social Democratic Party in Canada was among the first organizations to be banned by a Canadian government order-in-council. In 1919 an immigration officer commented, "We are not taking any steps to encourage Finnish immigration, especially of the labouring classes."¹⁸ Finland was removed from the preferred country list. The Department of Immigration and Colonization based their decision on the reports of their inspectors working in areas with a large Finnish population. The inspector from Fort William, for example, explained:

They are determined law breakers in some ways, have no regard for the game and fishery laws, or the Ontario Temperance Act, are professional bootleggers... They are keen on the use of knives mostly of their own make... From the best authority eighty-five percent are radical in their views and with numbers in a district would surely cause trouble unless harsh measures were used... I would recommend that their immigration to Canada be limited.¹⁹

The Finns had come a full circle in the Canadian official mind, from ideal settler to undesirable radical. Despite the expressed concerns and more restrictive categories, the Finns continued to immigrate; fully 37 274 arrived during the decade between 1920-1930, doubling the number of Finnish settlers from 21 494 to 43 885.²⁰ It appears, then, that during this decade, the government's immigration regulations were unable to control effectively the nature of the Finnish immigration to Canada. With the "closed door" policy of the United States, al-

most all of the overseas emigration from Finland after 1924 came to Canada.

During the Great Depression immigration to Canada was strictly and successfully curtailed. In 1931, only 136 Finns arrived after which the numbers dropped below one hundred until 1948.²¹ In fact, during this period the Finnish settlements in Canada experienced a migration loss. In examining a typical depression period year (fiscal) 1933-1934 it becomes evident how tightly the gates were shut. A total of 51 Finns were allowed into Canada via the Ocean Ports. Of these, 10 were reported to be joining their husbands, 32 were reuniting with their parents (31 of these were under the age of 18), 8 were destined to join other close relatives, and only one was going to an employer. Of this group of 51, only two were adult males.²² During the same period, 19 Finnish males were rejected at the Ocean Ports and one Finnish female was asked to return.²³ In addition, the government's statement of deportations reveals that 120 Finnish males, twenty females, and nine juveniles were deported under the vagrancy (public charge) laws and another 17 for criminal offences.²⁴ These figures exclude the persons accompanying those deported and, therefore, under represent the total number of persons ordered to leave the country.

The depression period also witnessed considerable out-migration. Finnish records indicate that the return migration reached its maximum during the depression with annual numbers rising to over 3 000 returning from North America.²⁵ Unfortunately, the Canadian authorities have not indicated the out-migration numbers, and the Finnish authorities have not differentiated between the U.S. and Canada. Since the Finnish immigration to Canada was newer, and since most return migrants had stayed less than five years in their country of immigration, it can be estimated that a large proportion of the annual 3 000 return emigrants were from Canada.

Another important out-migration phenomenon which helped to reduce the Finnish Canadian population was exodus of radical Finns to Soviet Karelia where they hoped to establish utopian socialist communities. The immigration records list over 600 Finns by name, most of whom originated from the Thunder Bay, Sudbury and Toronto areas and all of whom traveled in groups.²⁶ More in-depth research, however, has led scholars to estimate the number of Finnish-Canadians leaving for the Soviet Union to be from 2 000 to 4 000 between the years 1930-1935.²⁷ In 1936, another 186 Finnish males left to fight in the Republican side of the Spanish Civil War, many of whom perished in the bloody battles of the war.²⁸

The restrictive immigration legislation in Canada since 1931 effectively curbed Finnish immigration. In addition the government's harassment of radicals, the dissatisfaction of many immigrants with their economic, working or living conditions and official deportations combined to reduce the actual number of Finns living in Canada.

During the Second World War, the oceans were not safe for passenger travel and most countries restricted the out-migration of people. In the fall of 1939, Russia attacked Finland. Finland resisted bitterly, and soon the sympathies of the Canadian people were with the Finns, whose "valiant struggle" against the giant was reported at length in the Canadian press.²⁹ After the temporary peace treaty of 1940, which left Finland truncated, another grand scheme was launched to bring Finns from areas captured by the Russian to Canada. Premier Hepburn of Ontario sent a proposal to settle 100 000 Finns in the Northern Ontario clay belt. Their former radicalism now seemed less menacing to the immigration officials:

It is well-known to all those who have had anything to do with Finnish immigration that there are both 'white' and 'red' Finns. We got some of the latter and for awhile their colour spread like the measles. I am glad to say, however, that in recent years there has been a very noticeable change.³⁰

The Finns were no more eager to settle as farmers near Cochrane, Ontario, than they had been, fifty years earlier, to move en masse to Alberta -they politely declined the offer. International event intervened as well, and, by 1941, Order-in-Council PC1373 had deemed Finland an enemy nation fighting against Russia, Canada's new ally. The nationals of Finland became "inadmissible to Canada" until 1947, when the order was rescinded.³¹ Thus, for nearly 17 years after 1930, Finnish immigration to Canada was at a virtual standstill.

blacks and Asians remained. The Post World War II Finns did not come under any special legislation, prejudice, discrimination or preference.

The years immediately following the removal of enemy alien restrictions saw a sharp increase in the number of immigrants. This news wave brought 14 193 arrivals in the 1950's.³³ Many of these were people who had wished to immigrate earlier, who came to join families or who escaped from the battle-worn country and the threat of rene-

Finnish-Canadian pioneers clearing the bush in Northern Ontario, 1905.

When the doors to Canada were reopened in 1947, Canadian immigration policy had been redesigned to meet the modern requirements. In line with Prime Minister Mackenzie King's proposals, Canada remained committed to growth and recognized the new needs of an urbanized, industrialized and highly technical society.³² The classes of admissible immigrants were adjusted accordingly, while remnants of racial discrimination against the

wed attack during the period of Gold War. As the Finnish economy improved, unemployment declined and the standard of living rose, less people were inclined to leave their country. New patterns of emigration emerged. Finns began to move to nearby Sweden which was experiencing an unprecedented economic boom. Over 350 000 Finns have settled in Sweden since the Second World War.³⁴

A comparison of the nature of Finnish immigration to Canada before the depression (fiscal years 1928-29) and after the new immigration policies (fiscal year 1951-1952), demonstrates that in 1952 the pattern of Finnish settlement was very similar to the pattern of average immigrant settlement.

Table 1: Intended Destinations ³⁵

	1929		1952	
	All Finnish Immigrants	Immigrants	All Finnish Immigrants	Immigrants
Ontario	26 %	60 %	54 %	53 %
British Columbia	4 %	8 %	7 %	16 %
Quebec	11 %	28 %	25 %	13 %
Prairies	57 %	4 %	12 %	14 %
East	2 %	0 %	2 %	4 %

Finns were significantly under represented only in Quebec and over represented in British Columbia. The prairie provinces showed a sharp general decline in the numbers of destinations of immigrants and Ontario had become the recipient of over 50 % of the new arrivals. The occupational structure comparisons also reflect the new immigration policies.

Before the depression the skilled workers had made up only 3 % of the reported occupations, while in 1952 they made up the largest segment at 41 % of the total. Similarly, the farming class had declined from 44 % to 14 % and the number of female domestics from 39 % to a mere 6 %. These figures are an indication of the effect of Canadian immigration policy and of the general world-wide change in the occupational and residence structure of the people. Finnish Post World War II emigrants left behind a country far more industrialized and urbanized than the earlier emigrants who came overwhelmingly from the rural areas of Ostrobothnia or from the undeveloped North.

After the initial onrush of Finnish immigrants in the early 1950's their numbers have

been relatively small. New immigration regulations in 1962-1967 increased the emphasis on educational training and occupational skills and instituted a point system of evaluation.

Table 2: Intended Occupations of Finnish Immigrants ³⁶

	1929	1952	1963	1968	1978
Farmers	44 %	14 %	5 %	18 %	0 %
Domestics	39 %	6 %	13 %	11 %	6 %
Unskilled	8 %	32 %	15 %	16 %	20 %
Skilled	3 %	41 %	20 %	25 %	11 %
Professional	6 %	7 %	47 %	30 %	63 %

Discrimination was abolished and a universalistic immigration policy was instituted on October 1, 1967. Three classes of admissible immigrants were created: Independent immigrants, sponsored dependents and nominated relatives. On July 25, 1977 the House of Commons passed Bill C-24, embodying a new immigration policy for Canada. Since then immigration has been closely tied to a population policy, employment needs and family reunion. The immigration officials follow annual guidelines based on up-to-date information of Canada's requirements. The class of nominated relatives has been removed, and the stress is on independent immigrants. ³⁷

A profile of the intended occupational categories of Finnish immigrants to Canada clearly demonstrates the effect of the increasing selectiveness of Canadian immigration policy. After each new policy, (1963, 1968 and 1978) the number of educated, skilled and professional Finnish immigrants increased. In 1978, the combination of skilled and professional categories, shown in Table 2, made up 74 % of the total, compared to 56 % in 1968, 67 % in 1963, 48 % in 1952 and 9 % in 1929. The number of Finns that meet the immigration categories is very small - less than 500 annually since 1970 have been able to arrive.

The pattern of Finnish settlement in Canada has shown remarkable consistency throughout the periods under examination. Ontario has continued to receive an increasingly large share of the Finnish immigrants; 65 % of the Finns living in Canada in 1971 were found in Ontario. The urban Finnish population in Canada grew from 35 % in 1901 to 76 % in 1971. The latest statistics of intended destinations of Finnish immigrants confirm the 1971 settlement pattern - in 1978, 65 % reported to be heading to Ontario, 14 % to British Columbia and 13 % to the Prairie provinces.³⁸ The only significant change has been the growth of Finnish immigration to Alberta since 1975. This reflects the economic opportunities that the oil-rich province is able to offer well educated immigrants. The effectiveness of the increasingly sophis-

ticated Canadian immigration policy is clearly reflected from the study of Finnish immigration to Canada. Before the Second World War, the policy was able to encourage the importation of immigrants, but was not successful in locating the Finns in farming areas. The restrictive legislation during the depression and the Second World War completely closed the doors for Finnish immigrants. The selectiveness of the post World War II immigration policies has limited the number of Finnish immigrants to Canada as well as changed the occupational profile of those admitted to the country. It can be concluded, then, that the government regulations on Finnish immigration to Canada have had a direct impact, if not always the desired one, on the timing, size and composition of the immigration.

Footnotes.

1. For example: Reino Kero, *Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War* (Turku, Finland: Institute for Migration, C-1, 1974), or Timo Ota, "Finnish Emigration prior to 1893 Economic, Demographic and Social Backgrounds", in Michael G. Karni, Matti E. Kuups and Douglas J. Ollila Jr., eds., *The Finnish Experience in the Western Great Lakes Region*, (Turku, Finland: Institute for Migration, C 3, 1975)
2. Keijo Vuittanen, *Settlement or Return: Finnish Emigrants (1860-1930) in the International Overseas Return Migration Movement*, (Helsinki, Finland: Studia Historica 10, Otava, 1979)
3. For an English language discussion of this period see: U. A. Puntila, *The Political History of Finland 1809-1966*, (Helsinki, Finland: Otava, 1975)
4. James B. Hedges, *Building the Canadian West: The Land and Colonization Policies of the Canadian Pacific Railways*, (New York: Macmillan, 1939), p. 95
5. Canadian Government Department of Immigration and Colonization Record Group 76, C4682 (hence RG 76), Volume 25, File 651. Cablegram to J. G. Colmer, Secretary, Office of the High Commissioner to Canada, London, March 24, 1893.
6. Ottawa Daily Free Press, March 21, 1899.
7. RG 76, File "Emigration from Finland 1893-1944", letter from J. G. Turriff, Commissioner, to Mr. K. Zilliacus, Sept. 11, 1899.
8. Karel Denis Bicha, *The American Farmer and the Canadian West 1896-1914*, (Lawrence, Kansas: Coronado Press, 1968) p. 70 & 108.
9. For a detailed discussion, including map, see: Oiva Saarinen, "Geographical Perspectives on Finnish-Canadian Immigration and Settlement", *Polyphony* Vol 3, No 2 (Toronto: Multicultural History Society of Ontario, 1981)

- The Statistical information comes from: Government of Canada, Statistics Canada, Canada Year Books 1939-1968; Employment and Immigration Department, Immigration Statistics 1969-1978; and written information provided by Employment and Immigration Canada.
10. Reino Kero, "Emigration from Finland to Canada before the First World War". The Lakehead University Review, IX, No 1 (1976)
 11. RG 76, "New Canadian Immigration Regulations Concerning Emigration from Scandinavia and Finland", June 15, 1922.
 12. Dominion of Canada, Report of the Department of Immigration and Colonization, for the fiscal ended March 31, 1929.
 13. Ibid.
 14. Rg 76, Letter from the Department of Mines, Province of Ontario, South Porcupine, from G.E. Cole to Alex Gilles, Assistant Division Commissioner, Department of Immigration and Colonization, June 26, 1924.
 15. For discussion see: Donald Avery, 'Dangerous Foreigners' European Immigrant Workes and Labour Radicalism in Canada, 1896-1932, (Toronto: McClelland and Stewart, 1979).
 16. For discussion see: Varpu Lindström-Best, "Socialist Party of Canada and the Finnish Connection, 1905-1913" in Jorgen Dahlie and Tissa Fernando eds., Ethnicity, Power and Politics in Canada, (Toronto: Methuen, 1981).
 17. Edward Laine, "Finnish Canadian Radicalism and Canadian Politics: The First Forty Years, 1900-1940" in Jorgen Dahlie and Tissa Fernando...
 18. RG 76 Letter from F.C. Blair to Messrs McFadden and McMillan, 27 August, 1919.
 19. Rg 76 Report from A.H. Wilson, Immigration Inspector for Fort William, September 23, 1921.
 20. Government of Canada, Census of Canada.
 21. Ibid.
 22. Dominion of Canada, Report of the Department of Immigration and Colonization, for the fiscal year ending March 31, 1934.
 23. Ibid., Statement of Denied Entry at Ocean Ports, fiscal year 1933-1934.
 24. Ibid., Statement of Deportations, fiscal year 1933-1934.
 25. Keijo Virtanen, Settlement or Return...
 26. Rg 76, File 95027 "Activities of Finnish Agitators in Northern Ontario".
 27. Reino Kero, Emigration of Finns from North America to Soviet Karelia in the early 1930's, in Michael G. Karni, Matti E. Kaups and Douglas J. Ollila Jr., eds. The Finnish Experience...
 28. K. E. Heikkinen, Meidän Poikamme Espanjassa, (Finnish Workers Federation, 1939)
 29. For a North American view of the Winter War see: Eloise Engle, Lauri Paananen, The Winter War, The Russo-Finnish Conflict, 1939-1940, (New York: Charles Scribner's Sons, 1973).
 30. RG 76 Report from the Director of Immigration, F.C. Blair, April 4, 1940.
 31. Ibid. Statement, January 16, 1942 (order-in-Council PC2908)
 32. Order in Council PC 1734, May 1, 1947
 33. Mauri Jalava, "Finnish Cultural Associations in Ontario, 1945-1980", Polyphony, Vol. 3, No 2, (Toronto: Multicultural History Society of Ontario, 1981); Government of Canada, Statistics Canada, Canada Years Books, 1947-1959.
 34. Altti Majava, "The Scandinavian Countries: Denmark, Finland, Norway, Sweden", in Daniel Kubat ed., The Politics of Migration Policies, (New York: Center for Migration Studies, 1979).
 35. Dominion of Canada, Report of the Department of Immigration and Colonization, fiscal year ending March 31, 1929; Government of Canada, Report of the Department of Citizenship and Immigration, for the fiscal year ending March 31, 1952.
 36. Ibid. and; Government of Canada, Department of Citizenship and Immigration, Statistics, 1963; Department of Manpower and Immigration, Immigration Statistics, 1968; Department of Employment and Immigration, Immigration Statistics, 1978.
 37. For discussion of Canadian Post World War II Immigration Policy see for example: Freda Hawkins, Canada and Immigration, Public Policy and Public Concern (Montreal: McGill-Queen's University Press, 1972); Anthony Richmond, Post-War Immigrants in Canada, (Toronto: University of Toronto Press, 1970).
 38. Government of Canada, Department of Manpower and Immigration, Immigration Statistics, 1971-1976; Department of Employment and Immigration, Immigrations Statistics, 1977-1978.

Kanadan siirtolaisuuspolitiikan vaikutus suomalaisen siirtolaisuuteen

Suomalaisten siirtolaisuus Kanadaan voidaan jakaa viiteen eri ajanjaksoon: 1890-1914; 1920-1930; 1931-1938; 1939-1947 ja sotien jälkeinen aika 1948-1978.

Taloudelliset ja poliittiset tekijät ovat yhdessä muokanneet Kanadan siirtolaisuuspolitiikkaa. Harjoitettu politiikka oli vapaata vuoteen 1895 saakka ja vuosina 1896-1914 siirtolaisuutta jopa suosittiin. Tavoitteena oli saada maatalousväestöä uudisasukkaiksi lännen asuttamista varten. Suomalaiset eivät kuitenkaan olleet erityisen kiinnostuneita maanviljelyksestä, joka olisi vaatinut alkupääomia, vaan sijoittuivat yleisimmin kaivosseuduille. Vuosina 1920-1930 Suomesta suuntautui voimakas siirtolaisuus Kanadaan. Tärkein syy tähän oli Yhdysvaltain maahanpääsyn rajoitukset, jotka vuodesta 1924 lähtien ohjasivat melkein kaiken suomalaisen siirtolaisuuden Kanadaan. Pulakauden aikana aina vuoteen 1948 saakka suomalaisia saapui suhteellisen vähän Kanadaan. Tälle ajalle oli ominaista takaisinpaluu ja muutto Neuvosto-Karjalaan. Toisen

maailmansodan jälkeen 1950-luvulla siirtolaisuus Kanadaan osoitti jälleen lisääntymisen merkkejä, mutta hyvinvoinnin lisääntyessä Suomessa ja Ruotsin alettua vetää puoleensa muuttui tilanne jälleen. Siirtolaisten ammatillinen tausta poikkesi aikaisemmasta: nyt tultiin teollisuudesta kun aikaisemmin maataloustausta oli ollut vallitseva. Tämä selittyy osittain sillä, että 1960-luvulla Kanadan siirtolaismääräykset korostivat koulutuksen ja ammattitaidon merkitystä. Vuonna 1967 Kanada omaksui siirtolaispolitiikan, jossa tulijat ryhmiteltiin (1) vapaisiin, (2) avustettuihin (3) sukulaissiirtolaisiin. Vuodesta 1977 lähtien Kanadan siirtolaispolitiikka pyrki ottamaan huomioon väestöpoliittiset ja työllisyyspoliittiset tekijät sekä siirtolaisperheiden yhdistymisen.

Kanadan siirtolaispolitiikalla on ollut keskeinen sija suomalaisessa siirtolaisuudessa Kanadaan. Ennen toista maailmansotaa se houkutteli suomalaisia maahan, muttei onnistunut saamaan heitä maanviljelijöiksi toivotussa määrin. Kanadan sotien jälkeen omaksuma valikoiva siirtolaisuuspolitiikka rajoitti suomalaistenkin maahanpääsyä ja vaikutti heidän ammattirakenteeseensa.

MAAILMAN SIIRTOLAISET

Altti Majava, fil.lis.
Työvoimaministeriön suunnittelutoimiston
päällikko

Siirtolaisuus on maailmanlaajuinen ilmiö, jonka todellisia mittasuhteita on kuitenkin vaikeata arvioida. Kansainvälisten muuttojen tilastointi on useimmissa maissa puutteellista, ja eräin paikoin huomattava osa muutoista on sitä paitsi laittomia eikä siten ole rekisteröitävissäkään. Lisäksi nekin tiedot, jotka ovat käytettävissä, ovat useinkin heikosti vertailukelpoisia keskenään. Näin ollen ei ole ihmeteltävää, että Yhdistyneet Kansakunnat otti siirtolaisuuden ensi kerran vasta 29. väestöllisen vuosikirjansa (Demographic Yearbook 1977) erityisaiheeksi.

Siirtolaisuudelle on tässä vuosikirjassa omistettu yli 600 sivua, joista valtaosa käsittelee lukuisten maiden siirtolaisuustietoja vuosilta 1958-76. Numeroaineiston runsaudesta huolimatta tiedot eivät ole lähestulkoonkaan täydellisiä. Niinpä tämän julkaisun avulla ei ole mahdollista muodostaa kokonaiskuvaa Suomen ja muiden maiden välisistä muuttovirroista eikä ulkomailla asuneiden suomalaisten lukumääristä.

Muuttovirtoja koskevat tilastot näyttävät

olevan tuntuvasti harvinaisempia ja puutteellisempia kuin ne tiedot, jotka koskevat eri maissa asuvia siirtolaisia, ts. ulkomaalaisia (muiden maiden kansalaisia) tai ulkomailla syntyneitä henkilöitä. Tietojen vähäisyyden takia tässäkin kirjoituksessa ei tarkastella kansainvälisiä muuttovirtoja vaan pyritään selvittämään, minkä verran siirtolaisia oli 1970-luvun jälkipuolella maapallomme eri puolilla. Jällempänä hahmoteltava kuva maailman siirtolaisväestöstä ei ole kovinkaan tarkka eikä luotettava, ja se perustuu pääasiassa muihin lähteisiin kuin YK:n väestöllisessä vuosikirjassa esitettyihin tilastoihin.

Siirtolaisten kokonaismäärä

YK:n väestöllisen vuosikirjan mukaan (ss. 3-4) teollisuusmaissa asuneita, lähinnä alkehittyneistä maista muuttaneita siirtolaisia olisi ollut v. 1974 kaikkiaan noin 9,5 milj. henkilöä. Vaikka tähän lukuun eivät sisällykään alkehittyneissä maissa oleskelevat siirtolaiset, arvio on aika tavalla alimitoitettu. Eräiden alan johtavien asiantuntijoiden kasi-tyksen mukaan varsinaista siirtotyövoimaa

näyttää 1970-luvun puolivälissä olleen vähintään 20 milj. henkilöä, joista suunnilleen puolet on ollut vaille laillisten maahanmuuttajien oikeuksia. Uusiin asuinmaihinsa siirtotyöläiset ovat tuoneet jokseenkin saman määrän perheenjäseniään. Näin ollen asuinmaataan lähinnä taloudellisista syistä vaihtaneiden ihmisten kokonaismäärä lienee tätä nykyä 40 milj. henkilön suuruusluokkaa eli noin yksi prosentti ihmiskunnasta.

Eri lähteistä koottujen ja luotettavuudeltaan vaihtelevien arvioiden mukaan koko siirtolaisväestö ja siirtotyövoima jakautuivat 1970-luvun jälkipuoliskolla maanosittain miljoonan henkilön tarkkuudella seuraavasti:

	Siirtolaisväestö	Siirtotyövoima
Länsi-Eurooppa	14 - 15	7
Pohjois-Amerikka	8 - 10	5 - 6
Latinal. Amerikka	4 - 6	3 - 4
Afrikka (Saharasta etelään)	4 - 5	3 - 4
Lähi-itä	3 - 4	2 - 3
Oseania	3	2
Muut alueet	(2)	(1)
Yhteensä	(40)	(25)

Näihin lukuihin eivät sisälly poliittiset pakolaiset, joiden yhteismäärä näyttää olevan pitkälti toistakymmentä miljoonaa. Runsaimmin pakolaisia on kolmannessa maailmassa eli Kaakkois-Aasiassa, Itä- ja Länsi-Afrikassa, Lähi-idässä sekä Latinalaisessa Amerikassa. Varsinkin Etelä- ja Keski-Amerikassa ero pakolaisen ja tavallisen siirtolaisen välillä tuntuu olevan melko häilyvä. Monissa teollisuusmaissa poliittiset pakolaiset pyritään sijoittamaan välittömästi työmarkkinoille, joten maahanmuuton jälkeen he eivät ole hevin eriteltävissä ulkomaista työvoimaa koskevista tilastoista.

Länsi-Eurooppa

Kattavimmat ja luotettavimmat tilastot niin

siirtolaisväestöstä kuin ulkomaaisesta työvoimastakin ovat saatavissa Euroopan teollisuusmaista, Isoa-Britanniaa lukuun ottamatta. Sitä ei niin muodoin ole voitu ottaa huomioon taulukossa 1, joka muutoin esittää ulkomaalaisten ja siirtotyövoiman määriä eniten siirtolaisia vastaanottaneissa Euroopan maissa.

Eniten ulkomaalaisia on Saksan Liittotasavallassa ja Ranskassa, yli 4 milj. henkilöä kummassakin. Etenkin Ranskan siirtolaisväestö on itse asiassa vielä suurempi, sillä lukuun eivät sisälly kansalaisuutta vaihtaneet ja laittomat maahanmuuttajat. Kolmannelle sijalle taulukossa sijoittuisi Iso-Britannia, sillä maassa asuu arviolta kaksi miljoonaa lähinnä muista Kansainyhteisön maista muuttanutta ei-brittiä, joista noin 900 000 kuuluu työvoimaan. Sveitsin vähenemässä olevaan, vakituiseen ulkomaalaisväestöön kuului v. 1979 lähes 900 000 henkilöä, ja lähes yhtä paljon ulkomaalaisia asui tuolloin Belgiassa. Varsinaisia ulkomaalaisia oli Alankomaissa v. 1979 runsaat 440 000, mutta siirtolaisväestöön voitaisiin hyvällä syyllä lukea myös ne entisistä alusmaista muuttaneet 178 000 surinamilaista, molukkaa ym., joilla oli Alankomaiden kansalaisuus. Myös Ruotsin siirtolaisväestö on kansalaisuuden vaihdosten takia huomattavasti suurempi kuin taulukosta 1 ilmenevä 424 000 ulkomaalaisen määrä; ulkomailla syntyneitä ja/tai ulkomaiden kansalaisia oli Ruotsissa vuoden 1978 lopussa yli 780 000 ja ns. "siirtolaistaustan" omaavia henkilöitä yli 1,1 milj.

Taulukossa 1 esiintyvissä kuudessa maassa asui virallisten tietojen mukaan yhteensä 10,9 milj. ulkomaalaista v. 1979. Tähän vähimmäismäärään on vielä lisättävä muissa maissa asuvat ulkomaalaiset, joita on Itävallassa suunnilleen 300 000, Luxemburgissa ja Tanskassa noin 100 000 kummassakin sekä Norjassa noin 80 000. Vieläkin enemmän ulkomaalaisia on Italiassa, yli 0,5 milj. pääasiasa laittomasti saapunutta maahanmuuttajaa. Myös Espanjassa, Portugalissa ja Kreikassa asuu ja työskentelee kymmeniätuhansia ul-

Taulukko 1. Ulkomaalaiset (A) ja ulkomainen työvoima (B) kuudessa Euroopan maassa lähtömaan kansalaisuuden mukaan vuonna 1979 (tuhansia henkilöitä)

Lähtömaa		Saksan LT	Ranska	Sveitsi	Belgia	Alanko- maat	Ruotsi
Turkki	A	1 268	93	33	59	104	16
	B	565	36	18	19	45	5
Kreikka	A	297	..	9	24	4	17
	B	141	..	5	10	2	8
Jugoslavia	A	621	71	40	..	14	40
	B	372	43	28	3	8	25
Italia	A	594	484	428	287	22	5
	B	318	176	235	89	10	3
Espanja	A	182	445	96	65	25	4
	B	92	185	61	29	18	2
Portugali	A	110	867	9	10	10	2
	B	60	385	6	6	5	1
Algeria	A	5	782	..	10	0	1
	B	..	361	..	3	0	1
Marokko	A	32	400	..	81	62	1
	B	17	181	..	31	31	1
Tunisia	A	21	184	..	5	2	1
	B	..	74	..	4	1	0
Itävalta	A	169	..	33	9	4	5
	B	90	..	20	4	..	2
Suomi	A	9	186
	B	3	107
Muut maat ¹	A	836	799	237	301	198	149
	B	367	202	117	112	76	78
Yhteensä	A	4 144	4 124	884	851	441	424
	B	2 025	1 643	491	310	196	231
Osuudet (%)							
A väestöstä		6,8	7,8	14,0	8,7	3,2	5,2
B työvoimasta		7,5	7,5	16,3	7,7	3,5	5,5

¹ Sisältää myös ne maat, joiden kansalaisista ei ole erikseen ilmoitettu tietoja

Lähde: SOPEMI 1980 (OECD)

komaalaisia enimmäkseen laittomasti. Huomioon ottaen myös Ison-Britannian siirtolaisväestön voidaan arvioida, että Euroopan markkinatalousmaissa asuu tätä nykyä yhteensä vähintään 14 milj. maahanmuuttajaa. Kaikki laittomat vierastyöläiset ja isäntä-

maan kansalaisuuden hankkineet mukaan lukiemäärä saattaisi olla parisen miljoonaa suurempikin.

Lähes puolet ulkomaalaisista kuuluu taulukon 1 mukaan isäntämaan työvoimaan. Vi-

rallisten tietojen mukaan tarkastelluissa kuudessa maassa ulkomaista työvoimaa oli yhteensä 4,9 milj. henkilöä v. 1979. Ottaen huomioon myös Ison-Britannian maahanmuuttajat sekä eri maissa laittomasti työskentelevät ulkomaalaiset (yksistään Italiassa heitä arvioidaan olevan puolisen miljoonaa) voidaan arvioida, että Länsi-Euroopan siirtotyövoima käsittää nykyään suunnilleen seitsemän miljoonaa henkilöä.

Suhteessa väkilukuun ulkomaalaisia ja siirtotyövoimaa on eniten Luxemburgissa, noin 30 %. Seuraavalla sijalla on Sveitsi, jonka väestöstä 14 % ja työvoimasta 16 % on ulkomaalaisia. Tämä luku antaa kuitenkin vähäntelevän kuvan ulkomaisen työvoiman merkityksestä Sveitsin talouselämälle, sillä huomioon ei ole otettu kausityöläisiä (96 000 v. 1979) eikä rajan takaa Sveitsissä päivittäin työssä käyviä (92 000 v. 1979); myös nämä työntekijäryhmät huomioon ottaen ulkomaalaisten osuus Sveitsin työvoimasta oli yli 22 % v. 1979. Belgiassa, Ranskassa ja Saksan Liittotasavallassa ulkomaalaiset käsittivät 7 - 9 % väestöstä ja työvoimasta, Ruotsissa runsaat 5 % ja Alankomaissa kolmisen prosenttia. Samaa suuruusluokkaa (2 - 3 %) ulkomaalaisten osuus on Itävallassa ja Isossa-Britanniassa, joista kummastakin on maan omia kansalaisia muuttanut muualle suunnilleen yhtä paljon.

Vaikka taulukko 1 ei sisällä tietoja kaikista siirtolaisten lähtömaista, siitä kuitenkin ilmenevät tärkeimmät työvoimaa luovuttavat maat. Eniten siirtolaisia on muulle Euroopalle luovuttanut Italia, jonka kansalaisista 1,8 milj. asui v. 1979 kuudessa tarkastellussa valtiossa. Toiseksi merkittävin lähtömaa on Turkki (1,6 milj.), kolmas Portugali (1,0 milj.), neljännen sijan jakautuessa Espanjan, Algerian ja Jugoslavian kesken (noin 800 000 siirtolaista kustakin). Myös Marokko (600 000) ja Kreikka (400 000) ovat lähettäneet runsaasti väkeä Euroopan teollisuusmaiden työmarkkinoille. Suomen osuus (n. 200 000) on määrällisesti vaatimaton, mutta suhteessa väkilukuumme siirtolaisuus merkit-

see meille tuntuvampaa suoneniskua kuin väkirikkaammille lähtömaille. — Eräät em. luvut nousisivat jonkin verran, jos tarkasteltaisiin myös taulukon ulkopuolelle jääneitä tulomaita; niinpä yli 120 000 jugoslaavia työskenteli Itävallassa v. 1979.

Italialaiset ovat jakautuneet melko tasaisesti Saksan Liittotasavallan, Ranskan, Sveitsin ja Belgian kesken, mikä kenties heijastelee Euroopan Yhteisön sisällä vallitsevaa muuttovapautta. Muutoin taulukosta 1 on havaittavissa muuttovirran suuntautuminen kustakin lähtömaasta tiettyyn pääkohteeseen, joka turkkilaisilla, kreikkalaisilla, jugoslaaveilla ja itävaltalaisilla on Saksan Liittotasavalta. Ranskaan muuttavat pääasiassa portugalilaiset, espanjalaiset ja pohjoisafrikkalaiset. Suomalaisen pääkohteena on puolestaan Ruotsi.

Euroopan nykyiset siirtolaisväestöt ovat syntyneet pääasiassa 1950-luvulla alkaneen, 1960-luvulla kiihtyneen ja 1970-luvun puolellavälissä laantuneen kansainvälisen muuttoliikkeen seurauksena. Tosin työvoiman maidenvälinen liikkuvuus on ollut Keski-Euroopassa vilkasta aikaisemminkin, ennen ensimmäistä maailmansotaa. Silloin työssäkäynti mm. Saksassa ja Ranskassa oli yleensä kausiluontoista: naapurimaista tuli väkeä maataloustöihin. Ranskaan kyllä muutettiin tuolloin pysyväisestikin, niin että sen väestöstä 1800-luvun lopulla 3 % oli ulkomaalaisia. Maailmansotien välillä tämä muuttoliike tyrehtyi samoin kuin Euroopasta muihin maanosiin suuntautunut siirtolaisuuskin.

Toisen maailmasodan jälkeen Keski-Euroopassa oli liikkeellä runsaasti pakolaisia, joita yksistään Länsi-Saksaan sijoittui yli 8 milj. henkilöä. Nopean taloudellisen kasvun ansiosta pakolaiset voitiin työllistää muutamassa vuodessa, ja kohta tarvittiin muutakin ulkomaista työvoimaa. Samalla siirtolaisuus Eurooppaan kasvoi suuremmaksi kuin eurooppalaisten muuttoliike muille mantereille.

Vielä 1950-luvulla siirtotyövoiman tarvetta pidettiin kaikissa ulkomaista työvoimaa

käyttävissä maissa tilapäisenä ilmiönä, eikä sitä osattu ottaa huomioon esim. pitkän tähtäyksen suunnittelussa. Ulkomaalaisten värväys ja määrä lisääntyivät kuitenkin 1960-luvulla siinä määrin, että siirtotyövoiman maassaoloon liittyvät ongelmat alkoivat herättää lisääntyvää huomiota muuallakin kuin Sveitsissä, joka ryhtyi vähentämään ulkomaalaisten määrää jo 1960-luvun lopulla.

Muut Keski-Euroopan maahanmuuttovaltiot ryhtyivät rajoittamaan uusien ulkomaalaisten maahanpääsyä vuosina 1973-74 näennäisesti öljykriisiä seuranneen laman varjolla mutta tosiasiasa ennen muuta siirtolaisuuden kielteisten sosiaalisten vaikutusten vuoksi. Siitä pitäen on kaikkialla jarrutettu uusien siirtolaisten maahanmuuttoa, joskin perheenjäsenten on edelleen sallittu muuttaa maassa jo työskentelevien ulkomaalaisten luo. Eräissä maissa (Ranska, Länsi-Saksa) on lisäksi rohkaistu siirtotyöläisiä palaamaan kotimaihinsa mm. erityisten paluupalkkioiden avulla. Toisaalta nämä maat ovat suosineet maassa jo pitkään asuneiden ulkomaalaisten sopeutumista isäntämaan yhteiskuntaan erilaisten koulutus- ja sosiaalisten toimenpiteiden avulla. Niinpä esim. Sveitsissä myönnetään parhaiten sopeutuville siirtolaisille kansalaisoikeudet entistä jonkin verran helpommin.

Tätä nykyä ei ole nähtävissä tekijöitä, jotka ainakaan huomattavasti ja pysyvästi vilkastuttaisivat Euroopassa tapahtuvaa siirtolaisuutta. Euroopan siirtolaisväestöt näyttävät silti kasvavan, mutta tämä tapahtuu pääasiassa niiden oman sisäisen kehityksen (luonnollisen kasvun) ansiosta eikä uusien maahanmuuttojen vuoksi. Vaikka siirtolaisten elinoloja pyritään parantamaan, ne tuskin olennaisesti kohentuvat useimmissa vastaanottavissa maissa, sillä taloudellisen kasvun ennakoitu väheneminen vähentää myös tähän tarjoutuvia mahdollisuuksia.

Siirtotyövoiman olosuhteita voitaisiin lyhyesti luonnehtia seuraavasti. Siirtotyöläiset ovat sosiaalisesti eristyneitä, vaikka he seu-

rustelevatkin vilkkaasti omissa kansallisissa ryhmissään ja keskittyvät asumaan samoille seuduille. Kielitaidon ollessa heikko he eivät kykene olemaan paljoakaan kosketuksissa kantaväestöön, eivätkä raskas työ ja heikot asunto-olot suo mainittavia edellytyksiä kielienopiskelulle, muusta lisäkoulutuksesta puhumattakaan, Vaikeimmassa asemassa ovat siirtotyöläisten lapset, jotka harvoin saavat riittävästi opetusta äidinkielellään ja joiden on vaikeata edetä niin koulutuksessa kuin myöhemmin työurallaan täysin älyllisiä edellytyksiään vastaavalla tavalla. Vaikka toinen siirtolaispolvi pyrkiikin arvostetumpiin ammatteihin kuin vanhempansa, koulutuksen puute tuomitsee monet tyytymään tehtäviin, joita kantaväestö ei halua suorittaa. Näin ollen ns. dualistiset työmarkkinat (so. erikseen kantaväestölle ja siirtotyöläisille) voivat toimia edelleen maahanmuuton rajoituksista huolimatta.

Läntinen pallonpuolisko

Niin Pohjois-Amerikan kuin varsinkin Lätinalaisen Amerikan siirtolaisuusilmiötä koskevat tiedot ovat niukkoja ja määrälliset arviot sangen vaihtelevia. Yhdysvalloissa asuu runsaat neljä miljoonaa rekisteröityä ulkomaalaista, mutta rekisteröimättömien määrä saattaa olla jopa tuntuvastikin suurempi. Eräiden arvioiden mukaan Yhdysvaltain työmarkkinoilla olisi jatkuvasti 4 - 6 miljoonaa laittomasti Meksikosta ja muualta Lätinalaisesta Amerikasta saapunutta siirtotyöläistä, joista tosin monet viipyvät maassa vain lyhyen aikaa. Laittomien, etenkin maataloudessa työskentelevien, vierastyöläisten työolosuhteet ovat yleensä kurjat ja sosiaaliturva olematon. Laiton maahanmuutto on Kanadassa vähäisempää joskaan ei tuntematonta. Ulkomailla syntyneitä oli Kanadassa v. 1971 noin 2,7 milj. henkilöä, joista enemmistö lienee hankkinut maan kansalaisuuden. Siitä pitäen maahan on saapunut vuosittain 150 000 - 200 000 uutta siirtolaista, joiden odotetaan (kuten USA:ssakin) asettuvan maahan pysyvästi. Kummassakin maassa on eurooppalaisten maahanmuuttajien osuus vähentynyt selvästi viime vuosikymmeninä.

Latinalaisessa Amerikassa on kaksi huomattavaa siirtolaisten vastaanottajavaltiota, nimittäin Argentiina ja Venezuela. Edellinen on vastaanottanut mm. Boliviasta, Uruguaysta, Paraguayasta ja Chilestä yhteensä n. 1,5 milj. asukasta, joista osa on pakolaisia. Venezuela puolestaan on hankkinut mm. öljyteollisuutensa palvelukseen noin 800 000 ulkomaalaista, joista valtaosa on kolumbialaisia. Yli 100 000 ulkomaalaista asuu lisäksi niin Brasiliassa, Chilessä, Kolumbiassa kuin Perussakin.

Afrikka ja Lähi-itä

Afrikassa on useita kansainvälisen muuttoliikkeen kohdealueita, joista huomattavimmat ovat mantereen länsilaidalla sijaitsevat Norsunluurannikko, Sierra Leone, Liberia ja Gambia. Näissä maissa työskentelee yhteensä noin miljoona naapurivaltioiden kansalaista pääasiassa maatalouden palveluksessa. Myös Zairen ulkomainen työvoima on tätä suuruusluokkaa. Etelä-Afrikan Tasavalta on vuosikymmeniä työllistänyt naapurimaittensa mustaa työvoimaa määrän ollessa nykyään puolisen miljoonaa henkilöä. Naapurimaa Zimbabwe työllistää lisäksi noin 200 000 mustaa vierastyöläistä. Valkoisessa Etelä-Afrikassa työskentelevien mustien ulkomaalaisten olosuhteet ja oikeudet ovat kenties heikkommat kuin missään siirtotyövoiman keskuudessa. Myös itäisessä Afrikassa on suhteellisen runsaasti siirtotyöläisiä, joista huomattava osa on Keniassa, Tanzaniassa ja Ugandassa työskenteleviä ruandalaisia.

Ulkomaisen työvoiman käyttö on viime vuosina lisääntynyt voimakkaasti ainoastaan yhdellä alueella, nimittäin Lähi-idässä. Eräät alueen valtiot (mm. Kuwait) ovat tosin jo pitkään turvautuneet ulkomaisiin työntekijöihin oman väestön vähäisyyden takia. Arabiemiirikuntien Liiton työvoimasta peräti 85 % on nykyään ulkomaalaisia, joiden osuus Qatarissa on yli 80 % ja Kuwaitissa noin 70 %. Ulkomaisten työntekijöiden määrä on kuitenkin suurin Saudi-Arabiassa (n. 800 000 v. 1975), joka hankkii työvoimaa erityisesti

Pohjois-Jemenistä, Egyptistä ja Jordaniasta. Toinen huomattava ulkomaalaisten työllistäjä on Libya (330 000 siirtotyöläistä v. 1975) ja kolmas Arabiemiirikuntien Liitto (runsast 250 000), Kuwaitin ulkomaisen työvoiman ollessa 210 000 henkilöä v. 1975. Sen jälkeen nämä luvut ovat edelleen kasvaneet. Paitsi köyhemmistä arabimaista nämä öljyä tuottavat valtiot hankkivat työvoimaa Pakistanista, Intiasta ja muualta Aasiasta. Eräs Lähi-idän erityispiirre on se, että moniin johtamistehtäviin ja korkeata ammattitaitoa vaativiin töihin on hankittu henkilöstöä teollisuusmaista. Toinen silmään pistävä piirre on naisten ja perheenjäsenten perin alhainen osuus ulkomaalaisista.

Oseania ja muut alueet

Australia ja muukin Oseania on kauan ollut siirtolaisia vastaanottava alue, jonka väestönkasvukin on ajoittain suuresti riippunut maahanmuuton kehityksestä. Viime vuosina maahanmuuttoa on hillitty joskaan ei kokonaan pysäytetty, ja jossain määrin on alettu sallia myös muiden kuin eurooppalaisten asettumista asumaan tälle valkoihoisten dominoimalle alueelle. Australiassa oli v. 1976 noin 2,7 milj. ulkomailla syntynyttä asukasta, joista noin 1,5 milj. kuului työvoimaan. Liittovaltion noin 14 milj. asukkaasta noin 30 % oli tuolloin ensimmäisen tai toisen polven siirtolaisia.

Jonkin verran siirtolaisuutta esiintyy muillakin maapallon alueilla, kuten Itä-Euroopassa ja Aasiassa, mutta näitä verraten vähäisiä muuttovirtoja koskevat tiedot ovat erittäin niukkoja. Itä-Euroopassa näyttää ulkomaisen työvoiman määrä olevan suurin Saksan Demokraattisessa Tasavallassa, joka työllistää kymmeniätuhansia puolalaisia ym. pääasiassa lyhytaikaisiin tehtäviin.

Siirtolaiset — neljäs maailma

Joskus 1950-luvulla levisi yleiseen kielenkäyttöön käsite kolmas maailma, jolla tarkoitetaan lähinnä trooppisilla alueilla sijait-

sevaa alikehittyneiden maiden vyöhykettä. Kenties tämän esikuvan innoittamana alettiin eräillä tahoilla käyttää 1970-luvun alussa käsitettä neljäs maailma, jolla pyrittiin luonnehtimaan kotimaittensa ulkopuolella asuvien siirtolaisten olosuhteita. Myöhemmin samaa käsitettä ovat omineet itselleen ns. alkuperäiskansojen edustajat. Kummallakin ryhmällä näyttää olevan samantapaisia perusteita tämän käsitteen käyttöön, sillä molemmat ovat vähemmistöinä asuinmaassaan ja alistetussa asemassa pääväestöön nähden. Vaikka siirtolaiset useinkin ovat saapuneet oleskelumaahansa tilapäisesti, huomattava osa heistä jää sinne pysyvästi, mikä lopulta johtaa yhden tai useamman etnisen vähemmistön syntyyn vastaanottavassa maassa. Ruotsin virallisessa kielenkäytössä puhutaan jo maahanmuuttaja- ja vähemmistöpolitiikasta yhtenä kokonaisuutena.

Kummassakin tapauksessa neljännen maailman käsitteeltä puuttuu selvä alueellinen

ulottuvuus, joka muille "maailmoille" on osoitettavissa. Niin siirtolaiset kuin alkuperäisetkin vähemmistökansallisuudet elävät ja asuvat suureksi osaksi pääväestön keskuudessa ja siihen jatkuvasti jossain määrin sekoittuen.

Tässä kirjoituksessa on pyritty kuvailemaan siirtolaisten muodostaman "neljännen maailman" laajuutta siirtolaisuuden kohdemaissa asuvia tai työskenteleviä henkilöitä koskevien tietojen avulla. Tiedot ovat kuitenkin toistaiseksi niin puutteellisia, että vain tämän "maailman" suuruusluokka - yksi prosentti maapallon väkiluvusta - on karkeasti arvioitavissa. Paljon työtä siis tarvitaan tämän kuvan täydentämiseksi. Eräs tähän tähtäävä yritys on kerätä siirtolaisten isäntämaista tietoja niissä asuvista ulkomaalaisista vuoden 1980 tienoilla suoritettavissa väestönlaskennoissa ja koota niitä lähinnä YK:n tilastoelinten toimesta mm. lähtömaiden viranomaisien ja alan tutkimustoiminnan käyttöön.

Lähteet:

BIRKS, J.S. & C.A. SINCLAIR: "International Migration in the Arab Region: Rapid Growth, Changing Patterns, and Broad Implications", Population Bulletin of the United Nations Economic Commission for Western Asia, No 17, December 1979, ss. 57-65

BÖHNING, W. Roger: "Faits et chiffres sur les

migrations internationales", Population, 34e année, n:o 6, Novembre/ Decembre 1979, ss. 1130-1137

NEWLAND, Kathleen: International Migration: The Search for Work. Worldwatch Paper 33, Worldwatch Institute, Washington, D.C., November 1979

OECD: Continuous reporting system on migration SOPEMI 1980, Paris 1980 (moniste)

UNITED NATIONS: Demographic Yearbook 1977, Twenty-Ninth Issue, New York 1978

Migrants: A Global Review

International migration is a worldwide phenomenon, but its total magnitude and significance is hard to assess for the paucity and disparity of relevant data. Small wonder that the United Nations has devoted only one — the 29th (1977) — issue of its Demographic Yearbook to international migration, and even then with only partial success.

According to estimates derived by leading experts from various sources of disparate quality, the migrant (alien) populations and migrant workers were distributed among major world regions during the latter half of the 1970's as follows (in millions of persons):

	Migrant population	Migrant workers
Western Europe	14 - 15	7
Northern America	8 - 10	5 - 6
Latin America	4 - 6	3 - 4
Africa (South of Sahara)	4 - 5	2 - 4
Middle East	3 - 4	2 - 3
Oceania	3	2
Other regions	(2)	(1)
Total	(40)	(25)

The migrant populations thus comprise about one per cent of the human race, excluding political refugees, who number more than 10 million.

In Western Europe, the major host countries are the Federal Republic of Germany and France (with over four million immigrants each), Great Britain (2 million), Switzerland and Belgium (nearly a million each), and the Netherlands and Sweden (nearly half a million immigrants each). In the Western Hemisphere, the bulk of the immigrants live in the United States, Canada, The Argentine, and Venezuela. Elsewhere, notable host countries are the Ivory Coast and its neighbouring coastal states in Western Africa; Zaire, the Republic of South Africa and Zimbabwe in southern Africa; Saudi Arabia and other oil-rich countries in the Middle East; and Australia.

AUSTRALIAN SIIRTO- LAISUUDEN TUT- KIMUS

Olavi Koivukangas, Ph.D.
Siirtolaisuusinstituutin johtaja

Suomalaisia on asunut Australiassa jo 1800-luvun puolivälistä lähtien. Verrattuna laajaan Amerikan siirtolaisuuteen Australian suomalaisten lukumäärä on ollut pieni – vain 1000-2000 henkeä aina 1950-luvun lopulle, jolloin Australian valtio alkoi maksaa matka-avustusta myös suomalaisille siirtolaisille. Tällä hetkellä Australian suomalaisten lukumäärä on noin 14 000.

Minulla oli tilaisuus tutustua ensimmäisen kerran Australian suomalaisiin jo v. 1969-72 opiskellessani Australian National Universityssä Canberrassa. Tämän toisen matkani tarkoituksena oli kerätä lisää tietoja Australian suomalaisten historiaa käsittelevää tutkimustani varten, mikä liittyy osana pohjoismaiseen Australian siirtolaisuuden tutkimusprojektiin yhteistyössä Ruotsin Växjössä olevan Emigrantinstitutetin kanssa. Projekti on saanut kenttätyövaihetta varten varoja Pohjoismaiden Kulttuurirahastolta Kööpenhaminasta. Matkani toisena tarkoituksena oli luoda yhteyksiä Australian yliopistoihin, tutkimuslaitoksiin, arkistoihin jne. yhteistyön kehittä-

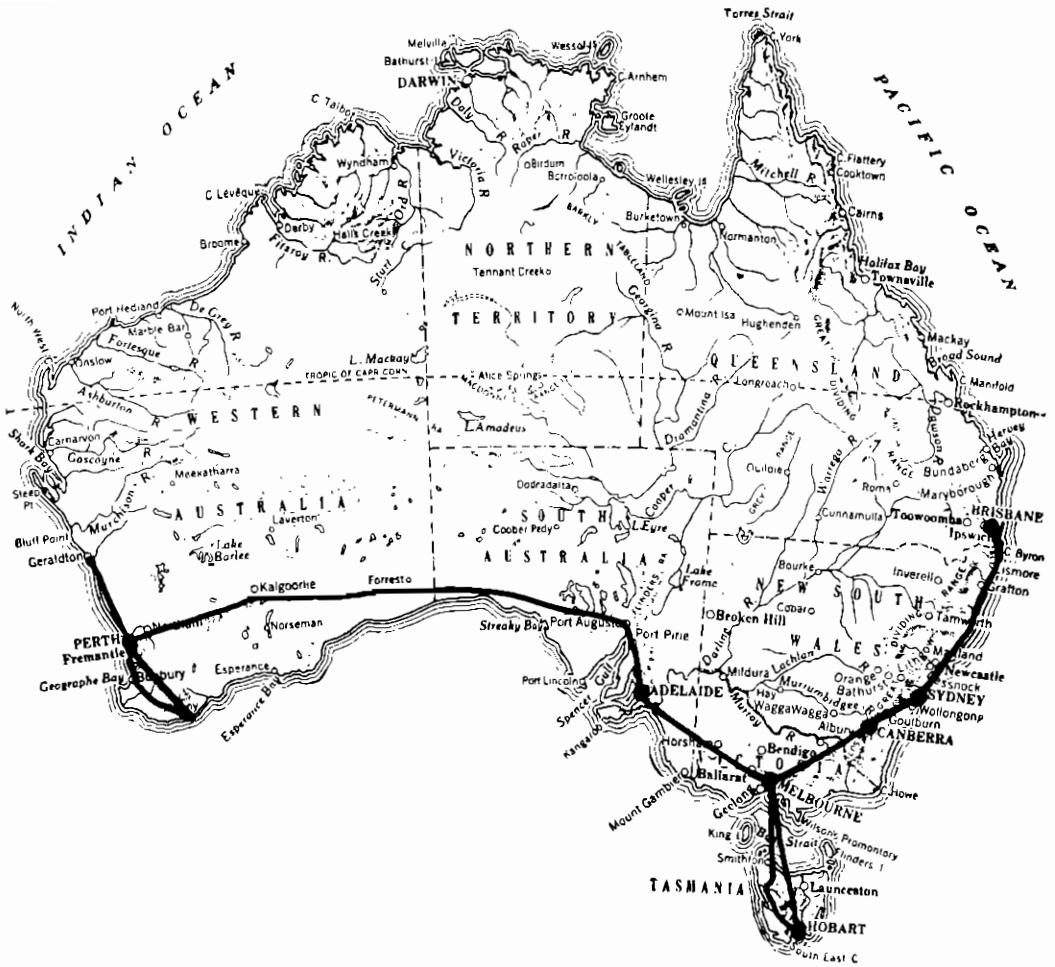
miseksi siirtolaistutkimuksen alalle. Kolmanneksi pyrin selvittämään suomen kielen opetuksen mahdollisuuksia Australian yliopistoissa ja muissa oppilaitoksissa. Tämähän on tärkeä asia myös siirtolaisten ja heidän lastensa kannalta. Matkani tapahtui 7.2.-30.4.1981 välisenä aikana.

Tutkimusaineiston keruu

Australian suomalaisten historiaan liittyvä tutkimusaineiston keruu jakaantui arkistotyöskentelyyn ja siirtolaisten haastatteluihin.

Johtuen Australian suuruudesta arkistot ovat usein erilaisia osavaltioittain. Keskeinen arkisto on State Archives, jonka lisäksi liittovaltiolla on omat arkistonsa osavaltioissa sekä erityisesti pääkaupungissa Canberrassa. Lisäksi on eräitä institutionaalisia arkistoja kuten seurakunnilla, sanomalehdillä, Suomi-Seuroilla jne.

Matkareittini mukaisesti aloitin työskentelyn Queenslandin valtionarkistossa tutkimalla matkustajaluetteloa, kansalaistumisasiakirjo-

Matkani, joka alkoi Brisbanesta Queenslandista ja päättyi Perthiin Länsi-Australiaan, kulki kaikkien kuuden osavaltion kautta ja pituutta sille kertyi useita tuhansia kilometrejä. Erityisen mielenkiintoisia osuuksia olivat ajo Tasmanian saaren halki, junamatka Nullarborin erämaan halki Adelaidesta Perthiin sekä vierailu Geraldtonin suomalaisten kalastajien luona.

The journey which began from Brisbane, Queensland, and ended in Perth, Western Australia, went via all the Australian states covering thousands of kilometers. Especially interesting were a drive through the island of Tasmania and a train travel across the Nullarbor Desert from Adelaide to Perth as well as a visit to Finnish fishermen outside the town of Geraldton.

ja, maansaantianomuksia sekä vaaliluetteloita. Periaatteessa aineisto on samantapaista kaikissa osavaltioissa. Brisbanessa yritin erityisesti löytää tietoja Matti Kurikan kannattajien vuosisadan vaihteessa Nambouriin perustamasta yhdyskunnasta sekä Inghamin lähellä asuneesta varakkaasta suomalaisesta farmarista J.F. Sjöroosista.

Brisbanen yksityisistä arkistoista tärkein oli paikallisen luterilaisen seurakunnan hallussa oleva v. 1916 Australiassa toimintansa aloittaneen Suomalaisen Merimieslähetyseuran arkisto. Paikallisten Suomi-Seurojen arkistot ajalta ennen toista maailmansotaa minulla on tutkittuna tai mikrofilmattuna jo edellisen Australian matkani ajoilta. Kirjastoista hyödyllisin oli Queenslandin yliopiston kirjasto.

Sydneyssä en käyttänyt paljoakaan aikaa arkistotyöskentelyyn lähinnä siksi, että James L. Sanderson, eläkkeellä oleva virkamies ja ruotsalaisen siirtolaisen jälkeläinen, kerää tietoja skandinaaveista Uudessa Etelä-Walesissa ja hän kerää samalla tiedot myös suomalaisista henkilöistä.

Canberrassa olevat australialaiset arkistot, samoin kuin Suomen suurlähetystön arkiston olen tutkinut aikaisemmin. Kuitenkin olin pari päivää liittovaltion arkistossa; työskentelyä tosin vaikeutti hieman se, että arkisto oli parhaillaan muuttamassa uusiin tiloihin.

Melbournen arkistoista etsin erityisesti tietoa laivasta karanneista merimiehistä. Sen sijaan matkustajaluetteloiden läpikäynti oli liian suuritöistä ja toivon, että paikalliset tutkijat voisivat kerätä tiedot pohjoismaisista henkilöistä ja samalla myös suomalaisista. Melbournen yliopistossa olevat Dr John S. Martin ja Mr Mark Gardner keräävätkin jo aineistoa ainakin ruotsalaisista.

En ollut käynyt aikaisemmin Tasmaniassa, jossa suomalaisia on asunut jo runsaan sadan vuoden ajan. Erityisesti yritin löytää tietoja kolmesta Erickson-nimisestä turkulaisveljek-

sestä, joista ensimmäinen, Stefanus Karlsson saapui tälle omenasaarelle jo v. 1875. Hän oli yksi rikkaan Mt. Lyellin kaivoksen löytäjästä. Jonkin verran löysinkin heistä ja muista suomalaisista tietoja Tasmanian vationarkistosta Hobartista sekä Queenstownin ja Zeehanin museoista.

Etelä-Australian pääkaupungista Adeleidesta löytyi tietoja sekä osavaltion ja liittovaltion arkistoista. Myös Australian luterilaisen kirkon arkistossa oli hieman suomalaisia käsittelevää aineistoa.

Länsi-Australiassa tärkeimmät arkistolähteet olivat Battye Libraryn yhteydessä olevassa valtionearkistossa. Myös väestökirjanpidosta huolehtivan viraston kuolintodistuksista löytyi muutamia suomalaisia, mutta tietojen etsiminen oli hyvin suuritöistä. Erityisesti yritin löytää tietoja eräästä suomalaisesta kullankaivajasta, joka tunnetaan vain nimellä Russian Jack, sillä hänen oikeaa nimeään ei tiedetä. Hän on saanut paikkansa Länsi-Australian historiassa toverillisuutensa ja avuliaisuutensa ansioista. Pienemmistä arkistoista mainittakoon Manjimupin presbyteerisen seurakunnan arkisto. Tähän seurakuntaan kuului varakas suomalainen omenanviljelijä Joseph Johnson - alkujaan Jooseppi Herroren Kälviältä.

Yleispiirteinä arkistotutkimuksista on vaikeus löytää tietoja pienestä suomalaisryhmästä hyvin laajoista lähdesarjoista. Satojatuhansia - jopa miljoonia - ihmisiä käsittäviä matkustajaluetteloita on mahdoton käydä läpi. Sen sijaan jos oli tiedossa henkilöiden nimiä, työ helpottui huomattavasti. Käynti näissä kaikissa arkistoissa oli välttämätön myös siksi, että tutkija voisi varmistua siitä, ettei mitään olennaisia lähteitä ole jäänyt pois. Arkistojen ja kirjastojen henkilökunta oli erittäin pätevää ja avuliasta väkeä ja tarvittaessa heidän puoleensa voi kääntyä mahdollisten lisätietojen saamiseksi. Kuinka paljon arkistolähteitä tuli matkalla kerättyä, on vaikea arvioida, sillä osa aineistosta on vielä kopioitavana tai mikrofilmattavana.

Haastattelut

Arkistotukimusten ohella, varsinkin iltaisin ja viikonloppuisin, pyrin haastattelemaan vanhoja siirtolaisia. Suullisella perimätiedolla voi päästä hyvinkin kauas taaksepäin. Esim. Nambourissa Queenslandissa asuva Mrs Hilma Weston os. Andersson oli ollut 1 1/2 vuo-

aan haastatteluja on 7 kaksipuolista nauhaa yhteensä n. 30 tuntia. Lisäksi sain lahjoitukseksi eräitä nauhoja ja kasetteja, joihin oli mm. haastateltu vanhoja suomalaisia. Johtuen Australian pitkistä etäisyyksistä jouduin joskus turvautumaan puhelinkeskusteluihin tai pyytämään siirtolaista lähettämään elämäkerralliset tietonsa minulle postitse.

Miss Josephine Bleakley, Sydney. Hänen Raumalta kotoisin ollut isoisänsä Fredrik Doepel saapui Australiaan 1870-luvulta ja oli tunnettu laivanrakentaja ja liikemies Bellinger-joella Uudessa Etelä-Walesissa.

tias tullessaan vanhempiensa mukana Nambourin sosialistiyhteiskuntaan vuosisadan vaihteessa. Tietojen lisäksi hän lahjoitti arvokkaita valokuvia, kirjoja, jopa äitinsä vanhan matka-arkun Siirtolaisuusinstituutin kokoelmiin. Myös Nestori Karhulan leski Kerttu Karhula oli tärkeä haastateltava muiden vanhojen siirtolaisten ohella. Paitsi vanhoja siirtolaisia tai heidän jälkeläisiään haastateltiin myös nuorempia siirtolaisia pitäen mielessä erityisesti tulevan siirtolaisten kielen tutkimuksen tarpeita. Haastattelut tapahtuivat yleensä suomeksi tai englanniksi. Kaikki-

Haastattelujen yhteydessä keräsin myös vanhoja valokuvia lähes 1000 kpl sekä suuren määrän henkilökohtaisia asiakirjoja ja papereja. Myös useita esineitä lahjoitettiin Siirtolaisuusinstituutin tulevaa Australian siirtolaisuuden näyttelyä varten. Useimmat näistä esineistä ovat vielä matkalla Australiasta Suomeen.

Vierailut yliopistoissa ja Suomi-Seuroissa

Matkani toisena tarkoituksena oli luoda yhteyksiä Australian yliopistoihin ja tutkimus-

Aino ja Kalevi Havukainen ovat muutamia vuosia sitten hankkineet oman tilan läheitä Tumutia Uudessa Etelä-Walesissa.

keskuksiin. Matkalle lähtiessäni olin varautunut pitämään esitelmää sekä yliopistoissa että paikallisissa suomalaisyhteisöissä.

Pidin luennot pohjoismaalaisesta Australian siirtolaisuudesta Sydneyn Yliopistossa, Golburnin Collegessa, Monash Yliopistossa Melbourneassa. Australian National Universityssä

Canberrassa olin vierailevana tutkijana parin viikon ajan sekä pidin myös seminaarin suomalaisesta siirtolaistutkimuksesta ja omasta työstäni. Australialaiset ovat kiinnostuneita siirtolaistutkimuksesta ja luentoja olisi ollut mahdollisuus pitää enemmänkin, mutta tämä olisi vienyt huomattavan osan ajasta sekä vaatinut ennakkojärjestelyitä.

Canberran Suomi Seuran 1970-luvun alussa rakentama toimitalo

Suomi-Seurojen tai muiden yhteisöjen tilaisuuksissa kerroin Australian suomalaisten historiasta sekä näytin diakuvia. Tällaisia tilaisuuksia järjestettiin Brisbanessa, Sydneyssä, Canberrassa ja Melbournessa eli siis tärkeimmissä suomalaiskeskuksissa. Nämä tilaisuudet olivat hyödyllisiä myös siksi, että niiden yhteydessä tapasin myös sopivia haastateltavia henkilöitä.

Paikallinen suomalainen radio haastatteli minua Brisbanessa, Sydneyssä, Canberrassa ja Melbournessa. Canberrassa koko maan kattava etninen radio teki ohjelman sekä englanniksi että suomeksi. Australiassa ilmestyvät suomalaiset lehdet "Finlandia News" ja "Suomi" informoivat myös matkastani. Tämä osaltaan auttoi matkan onnistumista monin tavoin. Myös "Canberra Times" ja Horbartissa ilmestyvä "Mercury" tekivät haastattelun matkastani.

Suomen kielen opetus Australiassa

Opetusministeriön alainen Ulkomaanlehtori- ja kielikurssiasiaain neuvottelukunta oli pyy-

tänyt minua tutkimaan mahdollisuuksia suomen kielen opetuksen aloittamiseksi jossakin Australian yliopistossa. Tämä tehtävä osoittautui mielenkiintoiseksi, vaikkakin työllääksi, ja koska olen toimeksiantajalleni tehnyt erillisen muistion, totean vain lyhyesti, että Macquarien yliopistossa Sydneyssä, Australian Kansallisessa Yliopistossa Canberrassa sekä Melbournen yliopistossa tunnetaan mielenkiintoa asiaa kohtaan ja ollaan valmiita jatkoneuvotteluihin.

Matkan tulokset

Matkan arvokkain anti oli luonnollisesti Australian suomalaisia käsittelevän tietoaineiston lisääntyminen sekä tässä yhteydessä syntyneet henkilökohtaiset kontaktit arkistoihin ja kirjastoihin. Erityisen tärkeänä pidän aikaisempien yhteyksieni uudistamista ja uusien luomista australialaisiin yliopistoihin ja tutkimuskeskuksiin. Käytännössä tämä tulee ilmenemään tutkimusaineiston ja julkaisujen vaihtona sekä henkilökohtaisina vierailuina. Minulla oli myös tilaisuus tavata Australian keskeisiä, siirtolais- ja monikulttuuriviran-

Noin 10 suomalaista saa tänäkin päivänä toimeentulonsa ravun pyytäjinä Geraldtonissa Länsi-Australiassa.

omaisia, mm. siirtolaisministeriön kansliapäällikön John Menaduen ja entisen siirtolaisministerin Al Grasbyn, joka toimii Community Relations toimiston päällikkönä. Koska olen siirtolaisasiain neuvottelukunnan jäsen pyrin perehtymään myös Australian tämän hetkiseen siirtolaispolitiikkaan. Rohkenen myös uskoa, että käynnilläni oli merkitystä Australian suomalaisille, erityisesti siksi, että he tietävät Suomessa oltavan kiinnostuneita heistä ja heidän historiastaan. Totesin myös Australian suomalaisten keskuudessa esiintyvän melkoisesti halua palata takaisin Suomeen. Tässä yhteydessä on ehkä syytä myös mainita, että Australiassa minua pyydettiin kirjoittamaan The Australian Encyclopediaan luku Australian suomalaisista. Henkilökohtaisesti olen kiitollinen siitä, että olen saanut tehdä näin laajan ja monipuolisesti kehittävän matkan eteläiselle pallonpuoliskolle, eli kuten englantilaiset tapaavat sanoa: "Travel is education".

Matkani liittyy osana pohjoismaisen Australian siirtolaisuuden tutkimusprojektiin. Ensi kesänä matkustaa Australiaan kielentutkija, lehtori Ivo Holmqvist ja syksyllä kansatieteilijä tohtori Allan T. Nilson. Tämän jälkeen ensi vuoden alkupuolella on tarkoitus pitää Turussa Australian siirtolaisuuden seminaari, johon osallistuisi tutkijoita myös Australiasta. Sen yhteydessä on tarkoitus avata pieni Suomen Australian siirtolaisuutta kuvaava

näyttely. Mainittakoon kuitenkin, että yksityisiä vierailijoita on tulossa tätä ennenkin. Näistä tärkein on prof. R.T. Appleyard Länsi-Australian yliopistosta Perthistä. Hän tulee Pohjoismaihin luentomatkalle lokakuussa 1981, ja olisi valmis pitämään luentoja Suomessa muuallakin kuin Turussa.

Tulosten puolelle on kirjattava vielä matkani aikana ottamani n. 300 valokuvaa sekä 24 minuutin single 8 filmi. Näitä voitaneen hyödyntää myöhemmin eri tavoin mm. esitelmien yhteydessä.

Lopuksi

Haluaisin esittää parhaat kiitokset Pohjoismaiden Kulttuurirahastolle ja Siirtolaisuusinstituutille sekä edelleen opetusministeriölle siitä, että matkan taloudellinen puoli järjestyi. Australian suomalaisille kiitos siitä, että he monin tavoin olivat avuksi matkani eri vaiheissa. Volvo Oy ansaitsee kiitoksen pohjoismaisen projektimme käyttöön antamastaan autosta. Koska en ollut pitkään yhdessä paikassa, käytin tätä ystävällistä tarjousta vain Brisbanessa sekä Sydneyssä ja Canberrassa. Pohjoismainen Australian siirtolaisuuden tutkimusprojekti on hyvä esimerkki yli pitkienkin välimatkojen ulottuvasta kansainvälisestä yhteistyöstä. Yhdelle tutkijalle - jopa yhdelle maalle - kenttä olisi aivan liian laaja.

Scandinavian emigration to Australia A Research Project

In 1969-72, I studied for three years in the Department of Demography at the Australian National University. This year I had an opportunity to visit Australia a second time.

The aim of this visit which lasted from February 7 to April 30, was, first to collect more material for a study of the Finns in Australia; second, to promote cooperation with Australian universities, archives, libraries, etc. in the field of migration research; and, third, to study the possibilities of teaching the Finnish language in an Australian university. The research project, which is supported financially by the Nordic Council in Copenhagen, is being carried in cooperation with the Emigrant Institute in Vaxjo, Sweden.

I started in Brisbane, working mainly in the Queensland State Archives. In addition, old Finnish settlers were interviewed using tape recorders. A special visit was made to Nambour, some 100 km north of Brisbane, to obtain information about a turn-of-the-century Finnish utopian socialist. From Brisbane, the journey continued to Sydney, where the representative of the project is Mr. James L. Sanderson, a retired civil servant and second-generation Swede, who is interested in the history of the Scandinavians in Australia. In Canberra, I spent a couple of weeks and gave a seminar as a visiting fellow on Scandinavian immigration to Australia. I also had an opportunity to meet officials of the Department of Immigration and Ethnic Affairs and learn about Australian immigration policy, which is under review at the moment. In Melbourne, I found the contacts with local universities very useful in addition to archives and interviews. I also made a short trip to the Ballarat Gold Museum located about 100 km west of Melbourne. As I had not been in Tasmania before, I went to

Hobart, Queenstown and Zeehan to seek information about the early Finns there. Then I flew to Adelaide, where I took a train over the Nullarbor desert to Perth. In Western Australia, the most interesting place to visit was a Finnish fishing community in Geraldton. In addition to the archival material, 30 hours interviews were made, and about 1000 old photographs, as well as manuscripts, personal documents and books collected. Even a number of objects for display at a future exhibition were donated.

I visited all the major universities in Australia and gave lectures at the University of Sydney, the Australian National University in Canberra, the Monash University in Melbourne, and the Goldburn College. I found the Australians actively interested in the subject of Scandinavian immigration to Australia. I also visited a number of Finnish ethnic clubs and congregations and gave a lecture, illustrated with slides, in Brisbane, Sydney, Canberra and Melbourne. I was interviewed by the Finnish or Australian ethnic radio in Brisbane, Sydney, Canberra and Melbourne. "The Finlandia News" and "The Suomi" papers published reports about my journey and I was interviewed by a couple of Australian newspapers. I was also asked to write an article for the Australian Encyclopedia about the Finns in Australia.

On the whole, my journey to Australia proved useful. This summer, the university lecturer Ivo Holmqvist, of Gränna, Sweden, and later in the year, Dr. Allan T. Nilson, Gothenburg, will travel to Australia. Next year, after the field work, we plan to hold a seminar in Turku with some participants also from Australia.

Finally, I would like to thank all the organizations and individuals in Finland, Sweden and Australia that helped make my short visit to Australia so useful and enjoyable!

TIEDOTUKSIA

Siirtolaisasiain neuvottelukunnan mietintö V: Suomen siirtolaisuuspolitiikan periaatteet Komiteamietintö 1980 : 63

Siirtolaisasiain neuvottelukunta asetettiin vuonna 1970, jolloin maamme oli juuri kokenut yhden voimakkaimmista maastamuuttotapahtumista kautta aikojen. Neuvottelukunta on pysyväisluonteinen ja sen tehtävänä on seurata ja selvittää siirtolaisuutta, avustaa työvoimaministeriötä siirtolaisväilystä koskeissa asioissa sekä antaa viranomaisille lausuntoja ja tehdä ehdotuksia siirtolaisuuteen liittyvistä asioista. Ennen periaatemietintöjä se on luovuttanut neljä osamietintöä, joissa on selvitetty siirtolaisuuden osailmiöitä ja tehty toimenpide-ehdotuksia, mm. siirtolaisuustutkimuksesta, ulkosuomalaisten radio- ja tv-palveluista ja vaalioikeudesta, ruotsinsuomalaisten koulutuskysymyksistä, sosiaalisista epäkohdista ja paluumuuttoon liittyvistä ongelmista. Nyt valmistunutta periaatemietintöä onkin pidettävä merkittävänä saavutuksena, jossa asioiden konkreettisen käsittelyn avulla ja jälkeen oltaan päästy periaatteelliselle tasolle. Erityistä painavuutta neuvottelukunnan työlle antaa se, että siinä ovat edustettuina kaikki keskeiset hallinnon alat, työnantaja- ja työntekijäjärjestöt ja lisäksi keskeiset siirtolaisuuteen liittyvät yhteiset. Neuvottelukunta on ollut periaatemietinnössään kuten osamietinnössäänkin yksimielinen.

Periaatemietinnön sisältö

Neuvottelukunta on mietinnössä esitettyjen kannanottojensa taustaksi laajasti tarkastellut Suomen siirtolaisuuden kehitystä, määritellyt siirtolaisuuteen liittyvät käsitteet, tarkastellut kansainvälistä siirtolaisuuteen liittyvää normistoa ja oman maamme lainsäädäntöä. Lisäksi on selvitetty kansalaisjärjestöjen toimintaa ja puolueiden näkemyksiä siirtolaisuudesta. Tärkeä taustaselvitys esitetään myös siirtolaisasiain hallinnon nykytilasta.

Siirtolaisasiain neuvottelukunnan periaatteelliset kannanotot

Periaatteellisenä lähtökohdiana neuvottelukunnalla on ollut jo ensimmäisessä osamietinnössään Suomen kansalaisen oikeus vapaasti valita asuinpaikkansa ja näin ollen myös lähteä maasta ja palata Suomeen. Toisena lähtökohdiana on ollut, että Suomen yhteiskunnan vastuu jäsenistään ulottuu myös ulkomailta asuviin suomalaisiin

On kuitenkin käynyt yhä ilmeisemmäksi, että siirtolaisuutta koskevia toimenpiteitä Suomessa vaivaa pitkäjännitteisyyden puute ja heikko kytkentä muuhun yhteiskuntapolitiikkaan. Siksi on ollut tärkeää luoda yhteiset tavoitteet Suomen siirtolaisuuspolitiikalle. Lisäksi tarvitaan selkeä organisaatio toteuttamaan siirtolaisuuspolitiikkaa ja siihen riittävät voimavarat.

Siirtolaisasiain neuvottelukunnan ehdotukset sisältävät neljäkymmentä periaatteellista lausumaa, joihin Suomen siirtolaisuuspolitiikan tulisi perustua. Seuraavassa lyhyesti lohkokoittain keskeisimpiä:

Maastamuuttopolitiikan keskeisenä tavoitteena tulee olla pysyvan, yhteiskunnalle kokonaisuutena haitallisen muuttotappion poistaminen. Tavoitteena tulee olla myös sellaisen maastamuuton ehkäiseminen, joka lisää rakenteellista tasapainottomuutta. Kuitenkaan maastamuuttopolitiikkaa ei tule toteuttaa siten, että yksilöitä estettäisiin muuttamasta. Maastamuuttopolitiikan pääperiaatteena tuleekin yksilötasolla olla todellisen valinnanvapauden mahdollistaminen omassa maassa asumisen ja maastamuuttamisen välillä. Muuttopäätöksen tulee myös perustua oikeaan, totuudenmukaiseen ja tasapuoliseen tietoon mahdollisuuksista sekä kotimaassa että mahdollisessa muuttomaassa.

Paluumuuttopolitiikan pääperiaatteena tulee olla, että kehityksemme perustuu ensisijaisesti omassa maassa oleviin väestö- ja työvoimavaroihin. Ulkosuomalaisia ei tule pitää työvoimareservinä, jota tarpeen mukaan aktiivisesti rekrytoitaisiin ja yllytettäisiin palaamaan Suomeen. Reaalisen valinnanvapauden ylläpitäminen kuuluu myös paluumuuttoon. Paluumuuttajia ei tule asettaa erityisasemaan kotimaassa asuviin nähden muutoin kuin siltä osin mitä paluuedellytysten ja jälleensopeutumisen onnistuminen edellyttää.

Ulkosuomalaispolitiikassa tulee lähtökohdiana olla siirtolaisten oman identiteetin ylläpitäminen. Vastuu siirtolaisten palvelujen järjestämisestä ja myös siitä aiheutuvista kustannuksista kuuluu vastaanottavalle maalle. Suomalaisen yhteiskunnan vastuu siirtolaisistaan on tassa suhteessa ensi sijassa valittu. Siirtolaisilla tulisi olla työelämässä samat työllisyys ja uralla etenemismahdollisuudet kuin kantaväestölläkin. Siirtolaisille kuuluvien erilaisten etuuskien maksamis- ja kustannusvastuu tulisi periaatteessa kuulua sille maalle, mistä ko. ongelmien voidaan katsoa välittömästi johtuvan asuinpaikasta riippumatta.

Maahanmuutto- ja ulkomaalaispolitiikassa on lähdettävä siitä, että työvoiman kysyntä pyritään ensisijaisesti tyydyttämään omia työvoimavaroja kehitettävällä. Ulkomaista työvoimaa ei tule käyttää työvoimareservinä. Suomessa olevien ulkomaalaisten kohtelun tulee perustua samoille periaatteille kuin maastamuutto-, paluumuutto- ja ulkosuomalaispolitiikassakin. Siirtolaisuutta koskevat kansainväliset sopimukset tulee voida saattaa voimaan myös Suomessa.

Siirtolaisasiain hallinnon järjestämiseksi neuvottelukunta katsoo, että vastuu tulisi edelleen olla työvoimaministeriössä. Kokonaisvastuu olisi määriteltävä valtioneuvoston ohjesäännössä ja työvoimahallinnon käytännön toimintaa ohjaavissa laeissa, asetuksissa, työjärjestyksissä ja hallintomenettelyohjeissa. Siirtolaisasiain neuvottelukunta tulisi pysyvää ja määritellä sen tehtävät asetuksella. Suunnittelua ja seurantaa sekä päätösten valmistelua varten tulisi työvoimaministeriössä olla erillinen yksikkö. Se toimisi neuvottelukunnan sihteeristönä. Suomenruotsalaisten siirtolaisuuskysymykset kytkettäisiin osaksi siirtolaisuuspolitiikan hallintoa.

Periaatemietintö on parhaillaan lausuntokierroksella. Lausuntoja on pyydetty kaikkiaan runsaalta viideltäkymmeneltä eri taholta, mukana ovat kaikki hallintoaarat, työmarkkinajärjestöt, puolueet ja eri yhteisöt, jotka ovat tekemisissä siirtolaisasioiden kanssa. Jo tällä hetkellä on kuitenkin selvää, että neuvottelukunta on tehnyt merkittävän avauksen Suomen aktiivisen ja tavoitteellisen siirtolaisuuspolitiikan kehittämiseksi.

Svenska emigrantionskommitténs betänkande Suomenruotsalaisen siirtolaisuuskomitean mietintö

Kommittébetänkande 1980 . 24

Suomenruotsalainen siirtolaisuuskomitea asetettiin tilanteessa, jolloin siirtolaisuus Ruotsiin koettiin erityisen vakavaksi ongelmaksi juuri ruotsinkielisen väestön kohdalla. Vaikka komitean selvitykset ja ehdotukset on suunnattu nimenomaan suomenruotsalaisen siirtolaisuuden hillitsemiseksi, tulee niissä esille tärkeitä seikkoja ajatellen koko siirtolaisuuttamme.

Komitea toteaa, että pohjimmiltaan samat syyt ohjaavat siirtolaisuutta, mutta suomenruotsalaisille ei kieli muodosta sellaista muuton esteitä kuin suomenkielisille. Merkittävää on myös suomenruotsalaisten Ruotsiin muuton traditio. Myös suomenruotsalainen siirtolaisuus ei ole samalla

lailla herkkä Ruotsin työllisyystilanteen muutoksille kuin suomenkielisten. Lisäksi vaikuttaa heidän muuttunut vähemmistöasemansa varsinkin Etelä- ja Länsi-Suomen kaupungeissa. Suomenruotsalaisten siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin onkin suhteellisesti katsottuna kolme kertaa yleisempää kuin suomenkielisten. Se tapahtuu yhä useimmin kaupungeista ja muuttajina ovat nuoret.

Mietinnössä todetaan turvallisuuden puutteen olevan pääsyy siirtolaisuuteen. Taloudellista ja sosiaalista turvallisuutta, työsuhdeturvaa ja kielellistä turvallisuutta tulisi lisätä. Komitean esittämät toimenpideehdotukset lähtevät tästä. Ajatuksena on ollut, että samat toimenpiteet, joilla pyritään hillitsemään siirtolaisuutta Suomessa, auttavat siirtolaisia myös tekemään myönteisen paluumuuttopäätöksen. Toimenpideehdotukset ovat osittain yleisiä kaikkeen siirtolaisuuteen liittyviä ja toisaalta pyritään toimenpiteitä suuntaamaan tietyille alueille, ryhmille, ikäluokille jne.

Komitean ehdotuksista lyhyesti:

1. Työllisyyttä edistävät toimenpiteet
— komitealla on monia ehdotuksia, mutta erityisen mielenkiintoinen on komitean esittämä nuorten yhteiskuntatakuu sisältäen turvatuksen työn ja asunnon.
2. Työolosuhteiden parantuminen
— tärkeänä ehdotuksissa pidetään irtisanomissuojan kehittämistä ja lisäksi työpaikoilla tulisi ottaa ruotsinkieliset huomioon aikaisempaa paremmin.
3. Asuntopoliittiset toimenpiteet
— taajamiin tulisi saada lisää nimenomaan vuokra-asuntoja, myös asuntosäästämahdollisuuksia olisi parannettava.
4. Kieleen ja kulttuuriin liittyvät toimenpiteet
— olisi edistettävä elävää suomenruotsalaista kulttuuria, virkojen hoidossa ja palvelussa olisi huomioitava kaksikielisyys samoin tiedotusvälineissä
5. Paluumuuttoa edistävät toimenpiteet
— yllämainitut toimenpiteet tulisivat jo edistämään omalta osaltaan paluumuuttoa, mutta tarvitaan lisäksi ruotsinkielistä tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja kulttuurista mm. Ruotsissa jaettavaksi. Lisäksi komitea ehdottaa työvoimaministeriön perustettavaksi ruotsinkielisen yksikön.

Komitean esittämät toimenpiteet toteutuessaan lisäävät mahdollisuutta vastustaa siirtolaisuuspainetta yleensä ja erityisesti voimakasta suomenruotsalaisen väestön siirtolaisuutta. Mietinnössä todetaan niin muuttopäätöksen kuin paluumuuttopäätöksen syntyvän vertailun perusteella. Siksi nähdään tärkeäksi suomalaisen yhteiskuntamme kehittäminen taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuuriverailun kestäväksi.

Ulla Salonen

*Pakolaistoimikunnan mietintö
(Komiteanmietintö 1980 : 57)*

Hallituksen päätettyä syksyllä 1973 Chilen pakolaisten vastaanottamisesta ja ensimmäisten pakolaisten sitten saavuttua jouduttiin Suomessa tekemisiin sen siirtolaisuuden muodon kanssa, josta siihen mennessä oli vain kuultu muualta, mutta josta ei ollut omakohtaisia kokemuksia. Suomessahan siirtolaisuutta oli totuttu tarkastelemaan lähes yksinomaan maastamuuttona ja siihen liittyvänä paluumuuttona. Joskin pakolaisuus sinänsä on määriteltävissä vapaaehtoisuuteen perustuvasta siirtolaisuudesta poikkeavaksi ilmiöksi, pakolaiset ovat monessa suhteessa rinnastettavissa maahanmuuttajiin yleensä. Viimeksi mainittuihin verrattuna pakolaiset kuitenkin juuri pakolaisuuteen liittyvistä olosuhteista johtuen edellyttävät vastaanottavalta valtiolta pitemmälle meneviä huolto- ym. toimenpiteitä. Tilanteen uutuus syksyllä 1973 korostuu vielä, kun otetaan huomioon, että ”normaali” maahanmuuttokin oli ollut (ja on edelleenkin) hyvin vähäistä eikä varsinaista maahanmuuttajapolitiikkaa ollut Suomessa esim. muiden pohjoismaiden tapaan jouduttu luomaan.

Erilaisten alkuvaiheiden jälkeen päädyttiin siihen hallinnolliseen ratkaisuun, että työvoimaministeriö, jolle vationeuvoston ohjesäännön mukaan kuuluvat siirtolaisuutta koskevat asiat, määrittäin pakolaisten vastaanotosta ja sijoittamisesta vastaavaksi viranomaiseksi. Koska pakolaisia koskevat toimenpiteet sivuavat eri viranomaisten toimialoja, ministeriö asetti joulukuussa 1973 toimikunnan koordinoimaan eri viranomaisten toimenpiteitä. Toimeksianto koski aluksi vain Chilen pakolaisia, joten toimikunta otti nimekseenkin ”Chilen pakolaistoimikunta”. Indokiinan pakolaisten saavuttua kesällä 1979 työvoimaministeriö laajensi toimikunnan toimeksiannon koskemaan Suomeen vastaanotettavia pakolaisia yleensä ja toimikunta otti sen mukaisesti uudeksi nimekseen ”pakolaistoimikunta”.

Koska valmistautumisaika pakolaisten vastaanottoon syksyllä 1973 oli lyhyt, jouduttiin toimenpiteet aluksi suorittamaan suuressa määrin improvisoiden ja tilanteen vaatimuksista lähtien. Sitä siirtolaiskysymysten asiantuntemusta, jota työvoimaministeriöllä oli käytettävissään mm. siirtolaisasiain neuvottelukunnan työn perusteella, käytettiin sitten hyväksi suunniteltaessa jatkotoimenpiteitä pakolaisten olosuhteiden järjestämiseksi. Ne periaatteet ja tavoitteet, jotka oli asetettu ulkosuomalaispolitiikalle, katsottiin kääntäen soveltuviksi periaatteiksi ja tavoitteiksi pakolaisten olojen järjestämisessä. Erityispalvelujen järjestäminen maahanmuuttajille, äidinkielenopetus lapsille ja mahdollisuus oman kulttuuri-identiteetin säilyttä-

miseen ovat ulkosuomalaispolitiikassa hyväksytyjä tavoitteita. Toimikunta katsoi, että näihin tavoitteisiin on pyrittävä myös silloin, kun kysymyksessä ovat Suomeen muuttaneet ulkomaalaiset eli tässä tapauksessa turvapaikkaoikeuden saaneet poliittiset pakolaiset.

Suomen lainsäädäntö asettaa ulkomaalaisille rajoituksia monilla aloilla. Työnsä aikana toimikunta on kokenut nämä rajoitukset erässä tapauksissa ristiriitaisina oman toimeksiantonsa kannalta. Olihan tehtävänä sijoittaa pakolaiset suomalaiseseen yhteiskuntaan ja myös yhteiskunnan kannalta oli pidettävä tarkoituksenmukaisena, että pakolaiset voisivat tulla toimeen huoltovaiheen jälkeen ilman, että heitä varten jouduttaisiin luomaan erityisiä toimeentulo- ym. järjestelmiä. Toimikunta tekikin esityksiä pakolaisten sijoittamista vaikeuttavien säännösten ja määräysten muuttamiseksi. Työvoimahallinnon osalta ulkomaalaisia koskevat rajoitukset sitten poistettiin. Kuitenkin esim. sosiaalilainsäädännön alalla on edelleen lainsäädännöllisiä rajoituksia, jotka ovat aiheuttaneet ongelmia pakolaisten sijoittamisessa. Suomen pakolaisten oikeusasmaa koskevan yleissopimuksen ratifiointiin liittyvät varauksetkin ovat sosiaalilainsäädännön soveltamisen osalta edelleen voimassa.

Pakolaistoimikunnan mietinnössä selostetaan niitä toimenpiteitä, joita on suoritettu sekä Chilen että Indokiinan pakolaisten sijoittamiseksi suomalaiseen yhteiskuntaan. Toimikunta katsoo näiden toimenpiteiden vastanneen pohjoismaista tasoa. Tosin Suomen vastaanottamat pakolaismäärät ovat olleet hyvin vaatimattomia (noin 300 henkeä 1970-luvulla) verrattuna muiden pohjoismaiden vastaanottamiin määriin. Voidaankin sanoa, että Suomen pakolaispolitiikka tässä suhteessa laadullisesti joskaan ei määrällisesti on vastannut pohjoismaista tasoa.

Ulkoasiainministeriön pakolaiskysymyksiä selvittämään asettama toimikunta esitti lokakuussa 1979 luovuttamassaan mietinnössä, että pakolaiskysymysten koordinoituvastuu siirrettäisiin työvoimaministeriöltä sosiaali- ja terveysministeriölle, koska pakolaisia vastaanotettaessa on kysymyksessä ensisijaisesti nimenomaan huollon järjestäminen. Ulkoasiainministeriön aloitteesta sosiaali- ja terveysministeriö päättikin vuoden 1981 alusta lukien ottaa koordinoituvastuun pakolaisasioiden hoidosta. Työvoimaministeriön pakolaistoimikunnan seitsemän toimintavuoden aikana luodut ja vakiintuneet toimintaperiaatteet tullevat myös tulevaisuudessa olemaan suuntaa-antavana pakolaisia vastaanotettaessa ja erityisesti järjestettäessä heille koulutusta ja sijoitettaessa heitä työelämään.

Tapani Tuomiharju

Arja Munter, Julkisen työnvälityksen merkitys Ruotsiin muutossa ja siirtolaisten työhönsijöittöminen vuonna 1978. Työvoimaministeriö, Suunnitteluosasto. Siirtolaisuustutkimuksia 15. Helsinki, maaliskuu 1980, s. 247.

Suomen ja Ruotsin välillä vuonna 1973 solmittu työnvälityksen ns. kanavointisopimus ei toiminut odotetulla tavalla etenkin vuoden 1976 jälkeen, jolloin työnvälityksen kautta Ruotsiin muuttaneiden osuus laski huomattavasti. Työnvälityksen ohi muutosta oli havaittavissa kielteisiä seurausilmiöitä sekä yhteiskunnallisella että yksilötasolla. Tästä syystä käynnistettiin Siirtolaisuusinstituutissa vuonna 1978 tutkimus työnvälityksen merkityksestä muutotapahtumassa. Tutkimuksen rahoituksesta vastasivat Suomen ja Ruotsin työvoimaviranomaiset.

Tutkimuksessa selvitettiin, kuinka suuri osa muuttaneista todellisuudessa asioi muuton yhteydessä työnvälityksessä, kuinka heitä siellä palveltiin, ja kuinka työnvälityksessä asioineet poikkesivat niistä, jotka olivat muuttaneet ohi julkisen työnvälityksen. Lisäksi tarkasteltiin siirtolaisten työhönsijöittömistä, kohdattuja vaikeuksia ja paluusuunnitelmia. Tutkimuksen perusjoukkona olivat Ruotsiin vuoden 1978 ensimmäisellä vuosipuoliskolla muuttaneet 16-65 -vuotiaat suomalaiset. Nettootokseksi muodostui 1091 henkilöä, joista 733 vastasi kyselyyn. Vastausprosentti oli 67,2 %.

Tutkimusvuonna, joka oli erittäin huono työllisyysvuosi, oli Suomen työnvälityksen kautta työhön välitettöjen osuus 18-66 -vuotiaista muuttajista vain 15 %. Tutkimushenkilöistä oli kuitenkin lähes kolmannes käynyt tiedustelemassa työnsaantimahdollisuuksiaan kotimaan työnvälityksessä. Miehillä yhteydenotto oli yleisempää kuin naisilla. Tämä on osaltaan heijastusta muuton syistä ilmeneistä eroista. Erittäin merkittävänä on pidettävä sitä, että aikaisemmat kokemukset työnvälityksestä ja sen toiminnasta lasivat kotimaan työnvälityksen käyttöä myös muuttotilanteessa.

Mutta muuton yhteydessä tapahtunut kotimaan työnvälityksessä asiointi oli muovannut asenteita pohjoismaista työnvälitystoimintaa kohtaan kielteiseksi. Osittain tahan oli syynä se, että Suomen työnvälityksen mahdollisuudet ja resurssit tulomaa koskevan informaation jakamiseen muuttajille olivat varsin rajoitetut. Vähäiset olivat myös mahdollisuudet työpaikkojen välittämiseen Ruotsista. Myöskään tarjottujen työpaikkojen laatu ei tutkimushetkellä ollut tyydyttävä, sillä muuttajat olivat hyvän pohjakoulutuksen saaneita henkilöitä.

Yli puolet tarjotuista paikoista oli palvelualan paikkoja, lähinnä puhtaanapötyötä. Asiakkaat eivät myöskään olleet täysin tyytyväisiä kotimaan työnvälityksessä saamaansa kohteluun.

Nämä seikat eivät kuitenkaan olleet esteenä Ruotsin työnvälityksen käyttölle, sillä puolet tutkimusjoukosta kävi heti muutettuaan tulomaan työnvälityksessä. Aikaisemmilla Suomen työvoimatoimistoissa asioimisilla oli myös Ruotsin työnvälityksen käyttöä lisäävä vaikutus. Tosin Suomen työnvälityksessä muuttohetkellä suoritettu käynti ei vaikuttanut niin suurella määrin kuin aikaisemmat kontaktit.

Ruotsin työnvälityksessä oli informaation saanti tulomaan olosuhteista laajempaa kuin mitä se oli ollut kotimaassa. Mutta kysymyksessähän olikin virkailijan kotimaa. Myös työnsaantimahdollisuudet olivat tulomaan työnvälityksessä paremmat, joskaan eivät tyydyttävät: joka toiselle hakijalle pystyttiin tarjoamaan työpaikkaa. Ammatillinen valikoima tarjotuissa työpaikoissa oli laajempi kuin kotimaassa, tosin palveluala oli edelleen hallitsevassa asemassa.

Jommassa kummassa työnvälityksessä asioineita oli tutkimusjoukossa 60 %. Kyselyhetkeen mennessä työssä olleista 72 % oli asioinut Suomen ja/tai Ruotsin työnvälityksessä.

Huonosta työllisyysstilanteesta huolimatta olivat muuttaneet sijoittuneet työelämään varsin nopeasti. Kuitenkaan laadullisesti sijoittumista ei voida pitää kovinkaan onnistuneena, koska työpaikat keskittyivät suurella määrin palvelutyöhön. Tyytymättömyys tilanteeseen näkyi mm. siinä, että useat henkilöt olivat vaihtaneet työpaikkaa tutkimushetkeen mennessä.

Yleisin tapa ensimmäisen työpaikan hankinnassa oli ollut suora kontakti työnantajaan. Sukulaisten ja tuttavien välittämät työpaikat olivat toiseksi yleisimpiä. Vain joka neljäs työssä ollut oli saanut ensimmäisen työpaikkansa julkisen työnvälityksen kautta.

Itse julkista työnvälitystä koskevassa raportin osasta saa selvästi vaikutelman, ettei pohjoimainen työnvälitys toimi sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Mutta on huomattava, että tutkimushenkilöiden muuttoajankohta oli ennätysmäisen huono työllisyyden suhteen etenkin Suomessa, mutta myös Ruotsissa. Kyseisen vuoden jälkeen ovat työnvälitystilastot kaunistuneet huomattavasti, ja pohjoimainen työnvälitystoiminta on maksanut runsaasti uusia toimintamalleja, jotta muuttoa harmitsevalle saadaan jo kotimaassa järjestettyä turvalisepuitteet muutolle.

Tapahtumia Värmlannissa

Suomesta suuntautui 1570-luvulta lähtien Ruotsiin muuttoaalto, joka päättyi monille Keski-Ruotsin ja Etelä-Norrlandin maakuntien niinkutsutuille suomalaisseuduille. Muuttajat olivat pääasiassa Savosta ja Hämeen pohjoisosista, joidenkin arvioiden mukaan heitä olisi ollut kaikkiaan n. 12 000. Suomalaiset levittäytyivät suurmetsäseuduille kaskimaiksi sopiville alueille ja alkoivat raivata peltoa. Tämä suomalaisasutus alkoi Värmlannin itäosista ja ulottui pian sen länsi- ja pohjoisosiin levittyen Norjaan aina Oslon pohjoispuolelle asti.

Ruotsalais-suomalainen kulttuurirahasto järjesti yhdessä Ruotsin Pohjola-Norden Yhdistyksen kanssa Värmlannin suomalaisen kulttuurin symposiumin

Karlstadissa 1.-4.6.1981. Symposiumin kaksi ensimmäistä päivää oli varattu Karlstadin kaupungin kirjaston tiloissa pidetyille esitelmille ja keskusteluille, joissa Värmlannin suomalaista kulttuuria käsiteltiin monista eri näkökulmista. Symposiumiin osallistui Suomesta ja Ruotsista eri tieteen alojen tutkijoita (lähinnä historia, kansatiede ja kielitiede) ja asianharrastajia yhteensä n. 50. Siirtolaisuusinstituutin edustajana oli Maija-Liisa Kalhama. Varsinaisen symposiumin jälkeen tehtiin kaksipäiväinen kiertoajelu suomalaismetsiin ja tutustuttiin vanhoihin suomalaisten asuisijoihin. Huolella hoidettuja ja tutustumisen arvoisia suomalaismuseoita on molemmin puolin Ruotsin-Norjan rajaa hieman yli kymmenen. Museoita ylläpitävät joko kunta, kotiseutuyhdistys taikka yksityiset perheet valtion tai kunnan tukemana.

Lekvattnetin Ritamäki talusrakennuksineen on yksi vanhimpia säilyneitä suomalaistaloja Värmlannissa (valokuva Maija-Liisa Kalhama)

Perjantaina 5.6. avattiin Karlstadissa Värmlannin Museossa Oi Maamme Suomi – Vårt Land Vårt Land – Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen – Utvandringen från Finland till Sverige genom tiderna -näyttely. Näyttely viipty Värmlannin museossa elokuun kymmenenteen päivään saakka ja siirtyi sitten Västeråsiin.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN KIRJASTOON SAAPUNEITA JULKAISUJA PUBLICATIONS RECEIVED

Aiheala: Siirtolaisuus ja muuttoliikkeet

Subject: Migration movements

Demografian seminaarit 1979. Suomen Väestötieteen yhd. julk. No 6. Helsinki 1980. 92 s.

Handbook for doing Finnish American family-history. Ed. by Doby, V. M. & Ross, C. New York Mills, Minnesota 1980. 104 s.

KORKIASAARI, Jouni, LINDSTRÖM, Kai & SÖDERLING, Ismo, Suomen suurimpien kaupunkien lähtömuuttajat vuosina 1977-1978. T Y sos. pol lait. julk. A 4. Turku 1981. 138 s.

HERBERTS, Kjell, Vasasvenskarna 3. Massmedia-konsumtion. SLS forsk. rapp. No 38. Åbo 1981. 86 s.

MUNTER, Arja, Julkisen työnvälityksen merkitys Ruotsiin muutossa ja siirtolaisten työhönsijoittuminen vuonna 1978. Työvoimaministeriö, Suunn. os. Siirtolaisuustutkimuksia 15. Helsinki 1980. 269 s.

MUSTONEN, Irmeli, Muuttavan väestön koulutus-rakenne Helsingin seutukaavaliiton alueella. Helsinki 1973. 154 s.

SANDBLUND, Tom, Geografisk förändring bland en åldersgrupp finlandssvenskar 1950-1970. SLS projektserie: Sparksgrupp och mobilitet forsk. rapp. No 7. Åbo 1981. 25 s.

SANDBLUND, Tom & FINNÄS, Fjalar, Mobilitetsprojektets bakgrund och databas. Delresultat. SLS projektserie: Språkgrupp och mobilitet forsk. rapp. No 6. Åbo 1981. 117 s.

Suomen väestöntutkimuksen bibliografia 1945-1978. Alustava laitos. Suomen Väestötieteen yhd. Helsinki 1980. 263 s.

Torniolaakson Vuosikirja 1981 (19.) Tornio 1981. 334 s.

Muuta kirjallisuutta

Other subjects

Atlas of Australia by Reades Digest. Netley, South Australia 1977. 288 s.

Australia's first century 1788-1888. Maryborough, Victoria 1980. 919 s.

BOLTON, G.C., A thousand miles away. A history of North Queensland to 1920. Singapore 1975. 384 s.

Ethnic Canadians, culture and education. Ed. by M.L. Kovacs. Saskatoon, Saskatchewan 1978. 500 s.

FORSSTRÖM, Arvo, Lymphography in cutaneous malignant melanoma. Acta Universitatis Tamperensis A 123. Vammala 1981. 70 s.

HALTTUNEN, Hannu & KORKMAN, Sixten, Central bank policy and domestic stability in a small open economy. Suomen Pankin julk. D 47. Helsinki 1981. 84 s.

HOLTHOUSE, Hector, Illustrated history of Queensland. Singapore 1978. 284 s.

JÄRVELÄ-HARTIKAINEN, Merja, Esitelmää ja puheenvuoroja elämäntavan tutkimuksesta. Elämäntavan muutoksen tutkimusprojektin julk. No8 Helsinki 1980. 121 s.

Komiteanmietintö 1981:7. Työväenperinneyöryhmän mietintö. Helsinki 1981. 92 s.

MARTIN, Jean I., The migrant presence. Australian responses 1947-1977. Brisbane, Queensland 1978. 261 s.

PIISPANEN, Sirkku, Mikkelin läänin nuorisotutkimus 1980. Itä-Suomen Instituutin julk. B 39. Mikkelin 1981. 164 s.

Pohjoismaisen tutkimusyhteistyön laajentaminen. (Ökat nordiskt forsknings-samarbete.) Pääraportti ja liitteet. N U 1981:1. Stockholm 1981. 169 & 350 s.

Regional utveckling i Norden 1980. Lappeenranta 1981. 155 s.

SALMINEN, Ari, Idänkauppa ja hallinto. Ilmajoki 1981. 237 s.

SALOHEIMO, Veiho, Pohjois-Karjalan historia III. Joensuun kork. k:n julk. A 18. Joensuu 1980. 634 s.

STEELE, J.G., The Brisbane River. Hong Kong

1976. 63 s.

Den svenskspråkiga befolkningens ställning i huvudstadsregionen. Pääkaupunkiseudun julk. sarja A 1981: A1. YTV. Helsinki 1981. 57 s.

Triumph in the tropics. An historical sketch of Queensland 1770-1959. Brisbane, Queensland 1959. 498 s.

WANNAN, Bill, Australian folklore. Singapore 1979. 597 s.

VILLANEN, Tiina, Mikkelin kaupungin päivähoitotutkimus 1980. Itä-Suomen Instituutin julk. B 38. Mikkeli 1981. 113 s.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN VALTUUSKUNTA

1981

Ministeriöt	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Opetusministeriö	Hall.siht. Fredrik Forsberg	Kultt.siht. Raija Kallinen
Työvoimaministeriö	Kansliapääll. Taisto Heikkilä	Neuv.virkamies Juhani Lönnroth
Ulkoasiainministeriö	Toim.pääll. Alec Aalto	Jaostopaall. Jaakko Bergqvist
Julkiset yhteisöt		
Turun kaupunki	Ap.kaup.joht. Johannes Koikkalainen	Kaup.siht. Paavo Mäkinen
Korkeakoulut		
Helsingin yliopisto	Prof. Pertti Virtaranta	Prof. Yrjö Blomstedt
Jyväskylän yliopisto	Prof. Mauno Jokipii	Ap.prof. Erkki Lehtinen
Oulun yliopisto	Prof. Uuno Varjo	Prof. Kyösti Julku
Tampereen yliopisto	Ap.prof. Olli Kuitalahti	Yliopett. Matti Kaasinen
Turun yliopisto	Prof. Terho Pulkkinen	FT Jorma Kytömäki
Vaasan kaupparkeakoulu	Vs. prof. Kauko Mikkonen	Ap.prof. Tarmo Koskinen
Åbo Akademi	Prof. Bill Widén	Prof. Sune Jungar
Vapaat yhteisöt ja järjestöt		
Kirkon ulkomaanasiain toimik.	Kirkkoherra Päivö Tarjamo	Paasiht. Jaakko Launikari
Mannerheimin Lastensuojeluliit.	Kanslianeuvos Pekka Heimo	Toim.joht. Ilkka Väänänen
Pohjois-Karjalan yliopistoseura	Dos. Veijo Saloheimo	
Pohjoja-Norden Yhdistys r.y.	Elinkeinoasiamies Ilmo Jaramo	Kanslianeuvos Veikko Karsma
Seutus suunnittelun Keskusliitto	Rakennusneuvos Raimo Narjus	Tutk.siht. Timo Sinisalo
Suomalaisuuden Liitto	Varatuom. Olavi Haikarainen	Yht.kunt.t.kand. Jukka-Pekka Lappalainen
Suomen Nuorisoin Liitto	Liikkeenjoht. Esko V. Koskelin	Koulunjoht. Antti Lehtinen
Suomen Väestötieteen Yhd. r.y.	Fit.lis. Altti Majava	Valt.lis. Mikko A. Salo
Suomi-Amerikka Yhd. Liitto	Kouluneuvos Jussi Saukkonen	Toim.joht. Lars Nystén
Suomi-Seura r.y.	Prof. Jorma Pohjanpalo	Os.pääll. Osmo Kalliala
Svenska Finlands Folktingsfullmäktige	Vt.prof. Tom Sandlund	Lis. Roger Broo
Turun yliopistosäätiö	Toim.joht. Juhani Leppä	Joht. Reino Vuorinen
Unioni Naisasiainliitto Suomessa	Valt.yo. Johanna Mannila-Kaipainen	Maist.Karmela Bélinki
Varsinais-Suomen Maakuntaliit. Väestöliitto	Toim.joht. Perttu Koillinen VTT Aarno Strömmer	Jaostosiht. Kauno Lehto Toim.joht. Jouko Hulkko
Ruotsissa olevat		
Immigrant-Institutet(Borås)	Annikki Nikula-Benito	Saila Ekström
Ruotsin Suomalaisseurojen Keskusliitto	FM Markku Peura	Matti J. Korhonen

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN JULKAISUT

- A 1: Olavi Koivukangas,
Suomalainen siirtolaisuus Australiaan
toisen maailmansodan jälkeen (Finnish
Migration to Australia since World
War II). Kokkola 1975. s. 262.
- A 2: Pertti Virtaranta,
Tutkimus amerikansuomesta, osa I.
(A Study on the Finnish Language
in America, Part I) (painossa-in print).
- A 3: Maija-Liisa Kalhama (toim.),
Ulkkosuomalaisuuskongressin 27.-
28.6.1975 esitelmät ja puheenvuorot.
Jyväskylän Kesä 24.6.-3.7.1975.
Turku 1975. s. 104.
- A 4: Olavi Koivukangas, Raimo Narjus,
Sakari Sivula (toim.),
Muuttoliikesymposium 1975. Esitel-
mät ja keskustelut. Ruissalon kong-
ressihotelli Turku 20-21.11.1975.
Vaasa 1976. s. 186.
- A 5: Eva Jäykkä, Marja-Liisa Kalhama
(toim.),
USA:n 200-vuotisjuhlaseminaarin esi-
telmät ja tuntisuunnitelmat. Ruis-
salon kongressihotelli, Turku 2.-3.6.
1976. Vaasa 1977. s. 148.
- A 6: Taru Sundstén,
Amerikansuomalainen työväenteatteri
ja näytelmäkirjallisuus vuosina 1900-
39 (Finnish-American workers' theater
and dramaliterature 1900-39). Vaasa
1977. s. 104.
- A 7: Arja Munter, (toim.),
Ruotsiin muuton ongelmat. Ruotsin
siirtolaisuuden seminaari 4.-5.5.1978
Turku. Esitelmät ja keskustelut. Vaasa
1979, s. 247.
- B 1: Bill Widen,
Korpobor i Amerika (Emigrants from
Korpo in America). Åbo 1975. s. 197.
- B 2: Holger Wester,
Innovationer i befolkningsrörligheten..
En studie av spridningsförlopp i
befolkningsrörligheten utgående från
Petalax socken i Österbotten.
Stockholm 1977. s. 221.
- C 1: Reino Kero,
Migration from Finland to North
America in the Years between the
United States Civil War and the
First World War, Vammala 1974.
s. 260.
- C 2: Olavi Koivukangas,
Scandinavian Immigration and Settle-
ment in Australia before World War II,
Kokkola 1974. s. 333.
- C 3: Michael G. Karni, Matti E. Kaups,
Douglas J. Ollila Jr. (eds.),
The Finnish Experience in the Western
Great Lakes Region: New Perspectives,
Vammala 1975. s. 232.
- C 4: Auvo Kostiainen,
The Forging of Finnish-American
Communism, 1917-1924. A Study
in Ethnic Radicalism, Turku 1978,
s. 225.
- C 5: Keijo Virtanen,
Settlement or Return: Finnish
Emigrants (1860-1930) in the In-
ternational Overseas Return Migration
Movement. Forssa 1979, s. 275.

Erikoisjulkaisut:

Vilho Niitemaa, Jussi Saukkonen, Tauri
Aaltio, Olavi Koivukangas (eds.) Old
Friends - Strong Ties, the Finnish Contri-
bution to the Growth of the USA. USA:n
200-vuotisjuhlakirja. Vaasa 1976, s. 349.

Olavi Koivukangas - Simo Toivonen
Suomen siirtolaisuuden ja maassamuuton
bibliografia. A Bibliography on Finnish
Emigration and Internal Migration. Turku
1978, s. 226.

Olavi Koivukangas (Red., toim.),
Utvandringen från Finland till Sverige genom
tiderna. Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin
kautta aikojen. Turku 1980, s. 100.